

J. LUUR JA A. ARUMÆE

USUÕPETUS

ALGKOOLILE

I

I ja II ÕPPEAASTA

EESTI KIRJASTUS — TALLINN

PREFACE

J. LUUR JA A. ARUMÄE

USUÕPETUS

ALGKOOLILE

I

I JA II ÕPPEAASTA

Õnnistegija ütleb: „Laske lapsukesed minu juurde tulla ja ärge keelake neid, sest niisuguste päralt on Jumala riik.”

Mark. 10, 14.

ÜHETEISTKUMNES, MUUTMATA TRUKK

EESTI KIRJASTUS

TALLINN 1943

2

Tartu Ülikooli
Raamatukogu

216576

AfV. nr. I/0083. Trükiarv 15.000 eks. Paber: ETK Tallinna Paberivabrik; trükipaber
56 : 79 cm. Trükk ja köide: Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse graafikatööstus, Pikk 2.
Ilmunud augustis 1943. Hind Rmk. —.70.

Saateks 10. trükile.

J. Luuri ja A. Arumäe poolt koostatud raamat „Piibli-lugusid väikesile“ ilmub 10. trükis pealkirjaga „Usuõpetus algkoolile“ I. See pealkiri on kooskõlas raamatu sisuga ja liidab kõik kolm jagu ühiseks tervikuks. Ka raamatu sisus on tehtud mõningaid muudatusi ning hädavajalikke parandusi, kuid üldiselt ilmub raamat endisel kujul nii ainevalikult kui ka selle esitamisiisilt. Piibli-lugudest on välja jäänud „Aabram ja Lott“, „Halastaja Samaria mees“ ja „Tige sulane“, sest need lood on toodud raamatu II osas täielisemalt. Välja on jäänud ka „lisaku ohverdamine“, sest selle loo käsitlemine algkoolis tekitab raskusi.

Raamatu III jaosse, „Palveid ja laule evang.-luteri usu lastele“, on võetud laulud, mis on kohuslikud või soovitatud õppimiseks algkooli I ja II klassi õpilastele. Mõned laulud lookeste lõpul on kustutatud või asendatud sobivamatega. Mõnede laulude tekst on võetud „Väikesest Laulu-raamatust“ (E. E. L. K. Kirikumuusika Sekretariaadi väljaanne. Tallinn, 1939), enamik aga „Uuest Lauluraamatust“.

Autoreist on koolinõunik J. A. Luur surnud 4. sept. 1937 ja praost A. Arumäe küüditatud Venemaale 14. juunil 1941. Nii ei saanud autorid oma tööd uueks trükiks enam korraldada, aga püsima jääb nende soov, et raamat „tooks õnnistust meie kasvavale noorsoole“.

K. Ollik.

Tallinn, 8. augustil 1942.

Mu laps, oh hakka mõtlema
ja pühast sõnast õppima,
oh, ära karda vaeva.

See sõna näitab selgesti,
mil kombel Jumal heldesti
meid vastu võtab taeva.

(L. 495,9.)

I. Vana Testamendi lood.

1. Aabram.

1. Aabrami kodu. Kaugel hommiku pool oli vanal ajal kaunis maa. Suured jõed voolasid sealt läbi ja niisutasid seda. Igall pool kasvas lopsakas rohi.

Sel maal elas vana isa oma poegadega. Nad olid karjakasvatajad ja hoidsid ilusail aasadel oma suuri karju. Õhtul, kui päike loojus, kogus isa oma po-

jad ja teenijad ühisele palvele. Nad ei tundnud armast taevast Isa, seepärast tõstsid nad käed päikese poole ja palusid temalt abi. Vahel tõusid nad öösiti ja kummardasid kuud ja tähti. Mõnikord hommikul põlvitasid nad jõe ääres ja andsid sellele au.

2. Aabrami usk. Ainult üks poegadest ei võtnud neist palvetamistest osa. See oli Aabram. Tema tundis, et ei ole õige kummardada päikest, kuud, tähti ja jõge. Tema teadis, et neid kõiki valitseb taevane Isa — Jumal, kes on andnud päikesele sära ja kuule valguse ja kelle käsul voolab ka jõgi. Aabram palus ja tänas ainult seda Jumalat.

Isale ja vendadele ei meeldinud see, et Aabram jäi eemale ühiseist palvetamistest. Mõnigikord sai Aabram tõelda. — See ei võinud nii kesta, sest Aabram oli rahuarmastaja ega tahtnud pahandada oma vana isa ja vendi.

3. Jumala käsk. Kui kord jälle olid pahandused, palus Aabram kaua oma Jumalat, et see talle nõu annaks. Palve ajal kuulis Aabram, kuidas Jumal temale ütles:

„Aabram, mine ära oma maalt, oma isa kojast ja sugulaste seltsist sinna maale, mis ma sulle näitan! Ma tahan sind õnnistada ja teha sind suureks rahvaks.“

Rahuliku südamega läks Aabram nüüd oma vana isa juurde ja teatas temale ja vendadele, et ta neist lahkub, sest tema Jumal oli teda käskinud. — Isa ei keela, vaid saadab ta õnnistusega teele.

4. Uut kodu otsimas. Teekond algab. Ees läheb Aabram kõrge kaameli seljas. Temale järgnevad ta naine Saara ja ta vennapoeg Lott. Viimaks ajavad karjased suuri karju.

Tuli kaua rännata. Algul oli ümbrus tuttav. Mõne aja pärast tulid rändurid tundmata kohtadele. Tuli läbi minna tühjadest kõrbedest ja üle laiade lagendikkude viis tee. Aabram aga uskus kindlasti, et neid eespool ootab kaunis maa, sest Jumal oli seda töötanud.

Viimaks avanes nende silmade ees ilus viljarikas org. Hõbeselge jõgi voolas seal, laialdased rohumaad olid tema kaldail. Igal pool kasvas palju palme.

„See on see maa, mis Jumal mulle töötas,“ mõtles Aabram, „siia asume elama.“

Nad olid jõudnud Kaananimaale ja jäid oma karjadega peatuma Jordani orgu.

Õndsad on tasased, sest nemad peavad maa pärima.

2. lisaku sünd.

1. **Aabrami ootused.** Juba mitu aastat oli Aabram elanud uuel kodumaal. Ta nägi selgesti, kuidas Jumal teda õnnistas: ta käsi käis hästi ja ta varandused kasvasid. Sageli tänas ta kõige selle eest Jumalat.

Ainult üks asi kurvastas teda: tal ei olnud last. Aasta-aastalt vananes ta ja tihti küsis ta eneselt:

„Kellele jätan oma suured varandused?“

Jumal oli töötanud teda teha suureks rahvaks. Aabram ootas nüüd selle töötuse täitmist.

2. **Jumala uus tööutus.** Kord õhtul mõtles Aabram jälle sellest. Ta läks õue, et seal üksinda Jumalat paluda. Oli vaikne õhtu. Tuhanded tähed särasid taevas. Korruga kuulis ta, nagu räägiks keegi temaga:

„Ära karda, Aabram! Vaata taeva poole! Sa näed seal tähti. Katsu, kas jõuad neid loendada! Nii suur olgu sinu järglaste arv. Ole aga julge! Ma pole sind unustanud. Sinu naine kingib sulle poja.“

Aabram teadis, et see oli Jumala hääl, mida ta oli kuulnud õhtu vaikuses. Ta oli rõõmus ja uskus seda.

3. **Vanemate õnn.** Tõesti mõne aja pärast sündis Saarale poeg. Suur oli nüüd vanemate rõõm.

Iisak, nii hüüti poissi, kasvas iga aastaga suuremaks ja tugevamaks. Vahel aitas ta kodus oma ema, vahel võttis teda isa kaasa karjade juurde.

Vanemad armastasid väga oma poega. Nüüd teadsid nad, kellele nad pärandavad oma suure varanduse. Nad kiitsid Jumalat, et ta oli täitnud oma töotuse.

Issanda sõna on õige.

Viisil: Oh anna tuhat keelt sa mulle. P. 141.

Ma tõstan taeva poole silma,
jään Isa peale mõtlema;
ma jätan murede maailma
ja tunnen suure rõõmuga,
kuis Isa südames ja suus
arm ikka vana, ikka uus.

(L. 417, 1.)

3. Jaakob ja Eesav.

1. Kaks venda. Kui lisak oli meheks kasvanud, abiellus ta. Kaugelt, oma vana isa kodumaalt, võttis ta enesele naise. Jumal kinkis neile kaks poega. Vanemale pandi nimeks Eesav, nooremale Jaakob.

Vennad ei sarnlenud sugugi teineteisega. Eesav oli punakas ja karvane, Jaakob aga valge sileda nahaga. Eesavist sai põllumees, sest maa pärisrahvas oli põlluharija. Ka armastas ta jahil käia. Sageli haa-

ras ta vibu, sidus vööle nooletupe ja läks nii metsa linde laskma. — Jaakobist sai karjakasvataja, nagu olid tema vanaisa ja isa.

Isak armastas rohkem oma vanemat poega Eesavit, kes tõi linde ja valmistas neist oma isale maitsvat rooga. Ema aga hoidis enam Jaakobit.

2. Jaakobi kadetus. Jaakob oli kade oma vanemale vennale, kes oli isa lemmik. Ta teadis, et pärast isa surma pärib Eesav kõik selle suured varandused ja saab siis ka tema isandaks ja ta peab kuulma Eesavi sõna. See ei meeldinud nooremale vennale. Sageli mõtles ta, kuidas omandada oma vanemalt vennalt selle esmasünni-õigus.

3. Eesav müüb oma esmasünni-õiguse. Ühel õhtul tuli Eesav väljalt. Ta oli väga väsinud ja näljane. Jaakob istus oma telgi ees ja keetis läätseleent. Toidu magus lõhn tungis Eesavini ja ta palus venda: „Anna mulle ka süüa seda punast leent, mida keedad. Olen väsinud ja näljane.“ — „Võid saada,“ vastas Jaakob, „kuid müü mulle enne oma esmasünni-õigus, siis annan sulle.“ Eesav kostis: „Niikuinii pean surema. Mis kasu on mul esmasünni-õigusest. Praegu olen aga väga näljane.“ Ent Jaakob ütles: „Vannu mulle!“ Eesav kinnitas oma sõnu vandega ja müüs Jaakobile esmasünni-õiguse. Nüüd andis Jaakob vennale leiba ja leent. See sõi

ja jõi ja läks siis oma koju. Esmasünni-õigusest ta ei hoolinud midagi.

Jumalakartus toob suurt kasu, kui meie enesega rahul oleme.

4. Jaakob ja tema pere.

1. Joosep ja vennad. Aabrami pojapoeg Jaakob oli suure perekonna isa: tal oli 12 poega. Ka oli ta väga rikas mees, kel olid suured karjad. Kaht nooremat poega, Joosepit ja Penjamini, armastas isa väga. Penjamin oli alles väike poiss ega käinud veel karjas. Joosep oli suurem, ja teda saatis isa vahel vendadega karja hoidma. Karjas olles riidlesid ja tülitsevad vennad sageli. Joosep rääkis kodus isale kõik, mis ta nägi ja kuulis. Isa kinkis talle ilusa kirju kuue. Vennad ei armastanud Joosepit, sest et ta jutustas isale kõik nende ulakused. Kui nad veel ta kirjut kuube nägid, mille isa talle oli kinkinud, siis hakkasid nad Joosepit vihkama. Ükski neist ei tahtnud temaga enam kõnelda.

2. Joosepi unenäod. Kord tuli Joosep jälle karja juurde.

„Vennad,“ ütles ta, „ma nägin öösel imelikku und. Kas tahate, ma jutustan selle ka teile?“

„Jutusta!“ vastasid vennad. Ja Joosep jutustas: „Olime väljal vihke sidumas. Korraga tõusis minu vihk ja jäi seisma. Teie vihud tulid ja kummardasid minu vihku.“

„Vaata poisikest!“ pilkasid vennad.

„Kas sina peaksid meie kuningaks saama ja meid valitsema?“ Veel rohkem vihkasid vennad Joosepiti.

Teinekord hommikul, kui isa ja vennad olid kodus, ütles Joosep, et ta jälle olevat und näinud. „Jutusta!“ käskis teda isa. „Nägin unes,“ jutustas Joosep — „ja vaata, päike, kuu ja 11 tähte tulid ja kummardasid mind.“ — „Mis unenägu see on!“ manitses isa. „Kas sa arvad, et mina, ema ja sinu vennad peaksid tulema sind kummardama!“ Ometi pidas isa need unenäod meeles. Vendade viha oma noorima venna vastu aga kasvas ikka suuremaks.

Igaüks, kes oma venna peale ilmaasjata viha kannab, on kohtu väärt.

5. Vennad müüvad Joosepi.

1. Isa käsk. Kord olid vennad kodust kaugel karja hoidmas. Juba mitu päeva ei olnud neilt mingeid teateid. — Siis ütles isa Joosepile: „Mine karja juurde ja vaata, kas vendade käsi hästi käib ja kuidas on lugu karjaga. Too siis mulle sõnumeid!“ Joosep ajas selga uue kuue ja läks teele.

2. **Vendade kuri nõu.** Kui vennad teda kaugele nägid, pidasid nad kurja nõu. Üks ütles teisele: „Vaadake, sealt tuleb unenägi. Tapame ta ja viskame auku. Saame siis näha, kas ta unenäod lähivad täide. Isale aga ütleme, et kuri elajas tema on murdnud.“ Vanim vend Ruuben ei olnud sellega nõus.

„Ei, vennad,“ ütles ta, „ärge valage verd! Joosep on ikkagi meie vend. Visake ta parem tühja kaevu!“ Sealt tahtis ta pärast Joosepi välja tõmmata ja koju saata.

Varsti jõudis Joosep vendade juurde. Ta tervitas neid ja küsis, kuidas nende käsi käib. Ükski vendadest ei vastanud ta tervitusele. Korraga kargasid nad ta kallale, rebisid tal seljast uue kuue ja sidusid ta käed kinni. Siis viisid nad ta eemale ja viskasid tühja kaevu. Ise aga istusid nad leiba võtma.

3. **Joosepi müümine.** Söögi ajal märkasid vennad, kuidas lähenes suur kaubavoor. See oli teel Egiptuse poole ja viis sinna kalleid kaupu. Seal ütles Juuda:

„Mis kasu on meil sellest, kui Joosep siin hukkub? Müüme ta parem kaupmeestele.“

Ruuben oli läinud loomi vaatama; ta ei kuulnud seda kavatsust. Teised vennad olid Juudaga nõus. Joosep tõmmati kaevust, ja kui kaubavoor ven-

Vennad müüvad Joosepi.

dade juurde jõudis, müüdi ta kaupmeestele 20 hõbetüki eest. — Ruuben oli väga kurb, kui ta tagasi tuli ja Joosepit ei leidnud. Vennad ei hoolinud tema kurbusest.

4. **Isa lein.** Pärast seda tapsid vennad siku, kastasid Joosepi kuue selle verre ja saatsid isa kätte.

„Oleme leidnud selle kuue,“ ütlesid nad. „Tunnista, kas see on Joosepi kuub!“

Isa tundis kuue ära. „Tõesti, see on Joosepi kuub,“ ütles ta. „Kuri elajas on mu poja murdnud.“

Kurbusest käristas ta oma riided lõhki ja pani selga leinarüü. — Mitu päeva leinas isa . . . Küll katsusid teised teda trööstida, aga asjata. Isa aga kordas: „Küll minagi lähen leinates oma poja juurde hauda.“ Ja ta nuttis kibedasti.

Elage ausasti: mitte riius ega kadeduses!

6. Joosep ja Potivar.

1. Joosep saab majavalitsejaks. Kaupmehed viisid Joosepi Egiptusse ja müüsid ta seal orjaks kuninga väepealikule Potivarile. Raske oli nüüd Joosepi elu: hommikust õhtuni pidi ta teiste orjadega töötama. Õhtuti aga palus ta Jumalat, et see teda võõral maal aitaks. Ja Jumal kuulis Joosepi palvet: ta õnnistas teda. Kõik, mis Joosep tegi, õnnestus hästi. Ta ülevaatajad märkasid seda ja jätsid kõik tähtsamad toimingud tema hooleks. Joosep sai kõigega toime.

Ka tema isand Potivar nägi, et alates ajast, mil Joosep oli majas, kõik tööd palju paremini edenesid. Ta seadis Joosepi oma maja ja varanduse valitsejaks. Joosep täitis oma kohustusi ustavalt. Nüüd võis ta isand mureta olla: kõike juhtis Joosep hoolega.

2. Joosepi ustavus. Potivaril oli noor naine. Ka temale meeldis Joosep. Mõnigikord oli ta rääkinud

oma majavalitsejaga. — Ühel päeval, kui kedagi kodus ei olnud, kutsus ta Joosepi enese juurde ja meelitas teda oma isandat petma.

„Ei!” vastas Joosep. „Minu isand on mind usaldanud kõigis asjus. Kuidas peaksin teda petma! Jumal ei luba mind teha sellist pattu.” Joosep tahtis välja minna, aga naine hoidis teda kuuest kinni. Siis jättis Joosep kuue sinna ja jooksis õue.

Kui Potivar koju tuli, kaebas naine Joosepi peale: „Kui sind kodus polnud, tuli siia Joosep, kelle sa ülendasid majavalitsejaks, ja meelitas mind, et petaksin sind. Kui teenijaid hüüdsin, põgenes ta ruttu toast. Vaata, siin on kuub, millest ma tahtsin teda kinni hoida. Selle jättis ta siia.”

Potivar uskus naise sõnu. Ta sai Joosepile väga vihaseks, laskis ta siduda ja vanglasse heita.

Väga õndsad on need, kelle elutee on laitmata, kes käivad Jehoova käsuõpetuse järele.

Viisil: P. 383.

Mind oma teel sa võta hoida
ja keela ära eksimast.

Mind lase õige rada leida;

kui seisan, hoia langemast.

Mu ihu, hinge valgusta,

mu päike, armuga.

(L. 254, 6.)

7. Joosepi elu vanglas.

1. Joosep saab vangide ülevaatajaks. Jälle tulid Joosepile rasked päevad. Kaunist suurest Potivari majast heideti ta tumedasse vanglasse. — Karmilt koheldi siin vange. Kuid Joosep ei unustanud Jumalat, kes oli teda varemgi aidanud. Vanglaski hüüdis ta teda appi. Ja Jumal juhtis, et Joosep leidis armu vanglaülema silmis. Sellele meeldis vaikne korralik vang, kes ei nurisenud millalgi ja kes täpselt täitis kõik, mis kästi. Vanglaülem seadis Joosepi teiste vangide ülevaatajaks.

Ühel päeval toodi vanglasse kaks suursugu vangi. Need olid kuninga karikahoidja ja ülempagar. Nad olid kuninga käsust üle astunud, seepärast karistati neid. Ka nende ülevaatajaks oli Joosep.

2. Joosep seletab unenägusid. Kord hommikul, kui Joosep ülevaatust toimetas, märkas ta, et suursugu vangid olid nukrad. Joosep päris neilt, mis neile on juhtunud. Mehed vastasid: „Nägime öösel und, kuid keegi ei oska meie unenägu seletada.“ Joosep vastas: „Eks seletused ole Jumala käes. Ometi jutustage mulle!“

Karikahoidja jutustas: „Nägin unes viinapuud, millel oli kolm oksa. Okste küljes olid ilusad viinamarjakobarad. Kuninga karikas oli minu käes. Võtsin marju, pigistasin neid karikasse ja andsin selle kuningale.“

„Kolm oksa on kolm päeva,“ seletas Joosep, „siis seab kuningas sind jälle sinu endisele kohale ja sa võid talle, nagu varemgi, söögi ajal karika ulatada. Kui su käsi hästi käib, siis mõtle ka minu peale. Kosta minu eest kuninga juures, et võiksin vanglast vabaneda.“ Karikahoidja lubas seda.

Ülempagarile meeldis Joosepi seletus; temagi jutustas oma unenäo: „Minu pea peal oli kolm korvi. Ülemises korvis oli kuninga jaoks kõiksugu küpsetatud rooga. Linnud tulid ja sõid seda minu pea pealt.“

„Kolm korvi on kolm päeva,“ vastas Joosep, „siis laseb kuningas sind hukata. Linnud tulevad ja nokivad su liha.“

Kolme päeva pärast oli kuninga sünnipäev. Lossis oli suur pidu. Karikahoidjale andis kuningas armu ja kutsus ta endisesse ametisse. Ülempagari käsi käis aga nii, nagu Joosep oli ennustanud.

Hüüa mind appi ahastuse päeval, siis tahan ma sind sellest välja kiskuda ja sina pead mind austama.

8. Joosepi ülendamine.

1. Kuningas näeb und. Kaks aastat oli sellest ajast möödunud. Karikahoidja oli Joosepi unustanud. Nii pidi Joosep ikka veel vanglas olema.

Ühel hommikul oli kuninga lossis suur ärevus. Kuningas oli öösel und näinud; tema unenäoseletajad ja targad ei suutnud seda ära seletada. Kuningas sai vihaseks. Ta kutsus kokku kõik oma ametnikud ja teenrid: vahest oskab mõni nende hulgast seletada ta unenägu. Kuid need ei suutnud seda. Nüüd astus ette karikahoidja.

„Auline kuningas,“ ütles ta, „täna tuleb mulle meelde lubadus, mille olin unustanud. Kui sa kahe aasta eest mind ja ülempagari olid vangi heitnud, siis nägime me mõlemad vanglas ühel ööl und. Üks võõramaa vang, kes oli meie ülevaataja, seletas meile meie unenäod. Ja tema seletused läksid täide.“

2. Joosep kuninga ees. Kohe saadeti kiirkäskjalad vanglasse, et nad Joosepi kuninga ette tooksid. Joosep korraldas oma juukseid, ajas habeme ära ja pani selga paremad riided. — Ta viidi kuninga lossi.

Kuningas ütles: „Nägin möödunud öösel und, mida ei oska seletada ükski mu tarkadest. Sinust olen kuulnud, et sa võid unenägusid seletada.“

„Unenägude seletamine ei ole küll minu käes,“ vastas Joosep, „vististi on aga Jumal kuningale unes head kuulutanud.“

Siis jutustas kuningas: „Seisin Niiluse jõe ääres. Korraga nägin, kuidas jõest tuli välja seitse ilusat, lihavat lehma ja hakkasid aasal sööma. Varsti tuli jõest veel seitse lehma, need olid aga inetud ja lahjad.“

Joosep kuninga ees.

Lahjad lehmad sõid lihavad lehmad ära, kuid ei muutunud ometi lihavaks. — Pärast seda ärkasin. Kui uuesti uinusin, siis nägin, kuidas ühest kõrrest võrsus seitse kaunist viljapead, täis ilusaid teri. Teisest kõrrest võrsus ka seitse viljapead, need aga olid kõhnad ja viletsad. Ainult mõni peen terake oli nendes. Kõhnad viljapead neelasid aga kaunid pead ära."

Joosep seletas: „Mõlemad unenäod tähendavad üht ning sama. Jumal on kuningale teatanud, mis ta mõtleb teha: seitse lihavat lehma ja seitse kaunist viljapead tähendavad seitset viljarikast aastat. Siis annavad Egiptuse põllud rikkaliku saagi. Seitse lahjat lehma ja seitse kõhna viljapead tähendavad nälja-aastaid, mis järgnevad esimestele. Neil aastail ei kannu põllud midagi ja maale tuleb suur viletsus.

Nüüd seadku kuningas igale poole ülevaatajad, et nad viljarikkail aastail vilja tagavaraks koguvad ja aitadesse panevad. Siis on nälja-aastail võtta ja rahvas pääseb näljasurmast."

3. Joosep seatakse maavalitsejaks. Joosepi kõne meeldis kuningale.

„Sina oled targem kui teised," ütles ta, „Jumal on sulle teatanud, mis minu maad ja rahvast ootab. Sina pead olema minu maa valitseja. Kõik peavad sinu sõna kuulma ja sulle au andma."

Nende sõnadega pani kuningas oma sõrmuse Joosepile sõrme ja oma kuldse kee ta kaela. Ka kalleid

riideid laskis ta Joosepile tuua. Talle määrati hulk teenreid ja anti tarvitada tore tõld ilusate hobustega. Nüüd võis Joosep Egiptuses ringi sõita ja maad valitseda.

Mis Jumal teeb, on ikka hea.

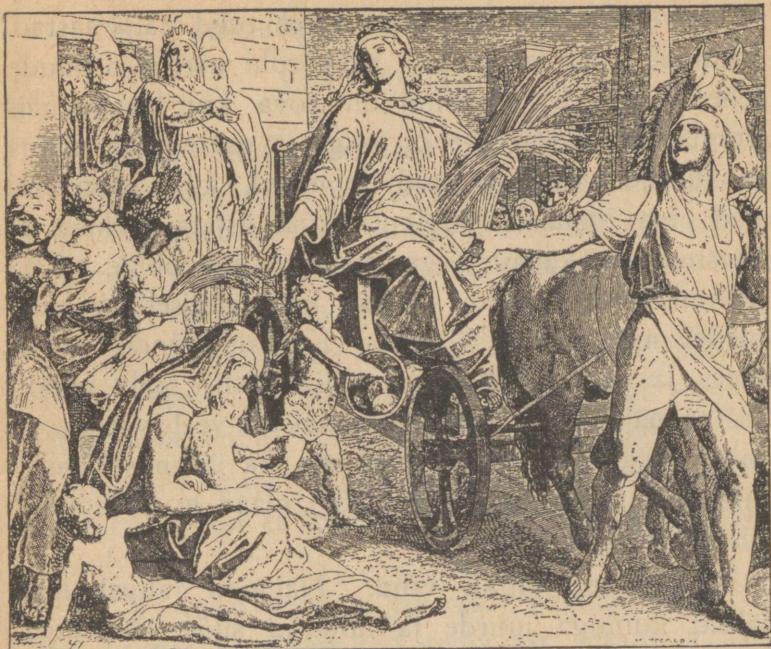
Viisil: P. 227.

Oh ära jäta mind!
Mind saatku sinu käsi,
mu Jumal, et su laps
ei iial eksi, väsi,
vaid et ta eluteel
võiks leida, Issand, sind,
mu vari, kepp ja kilp.
Oh ära jäta mind!

(L. 21, 1.)

9. Viljarikkad ja -vaesed aastad.

1. Õnnistusaastad. Kõik sündis nii, nagu Joosep oli ennustanud: järgnesid viljarikkad aastad. Igal kevadel tuli rohkesti vihma. Niiluse jõgi ujutas maa üle ja põldudele jäi rammus mudakord. Hoolsasti töötasid põllumehed. Saak oli rikkalik: sügisel seisis suured viljakuhilad väljadel. Vilja koguti nii palju, et seda ei suudetud ära tarvitada. Ka vanemad inimesed ei mäletanud nii häid vilja-aastaid.

Joosep kogub vilja.

2. Joosep kogub vilja. Joosep oli lasknud kõikjale suured aidad ehitada. Nüüd sõitis ta maal ringi ja korraldas vilja vastuvõttu. Ta ametnikud ostsid seda rahvalt. Põllumehed aga olid rõõmsad, et riik neilt osa saaki üles ostis, sest muidu ei saadud seda kuhugi mahutada. Seitsme aasta kestel kogus Joosep suured tagavarad. Kõigis külades ja linnades olid aidad laeni teri täis.

3. **Nälja-aastad.** Selle järel tulid nälja-aastad. Kuumalt kõrvetas päike. Kõik rohi närtsis ja puude lehed koltusid. Maapind oli kõva kui kivi ja täis pragusid. Taevas aga oli selge ja mitte tilka vihma ei tulnud. Küll ootasid inimesed, küll palvetasid nad oma jumalate poole — kõik asjata. Niilus ei tõusnud üle kallaste ega rammutanud põlde. Küll külvati kevadel seeme maha, kuid sügisel oli nurmedel mõni harv viljapea. Kurvalt kõndis põllumees ja vaatles ikaldunud välja. Mis saab meist? Jääme nälga . . . Esimesel aastal oli veel võtta eelmise aasta tagavaradest. Kui aga ka järgmisel aastal vihma ei tulnud ja Niiluse jõgi maad ei niisutanud siis oli kõikjal nälg.

4. **Joosep jagab vilja.** Näljased rahvahulgad läksid kuninga juurde ja nõudsid süüa. Kuningas saatis nad Joosepi juurde. Siis avas Joosep aidad ja müüs rahvale vilja. Jatkus kõikidele. Isegi kaugelt võõrsilt tulid näljahädalised. Ka neile müüdi. Täna-des läksid kõik oma teed.

Meie igapäevane leib anna meile tänapäev.

Viisil : Oh Jeesus Kristus, tule sa. P. 31.

Meil' igapäevast leiba sa,
oh Issand, anna armuga,
meid Poja pärast nälja eest,
oh Isa, kaitse taeva seest. (L. 77, 1.)

10. Joosepi vennad Egiptuses vilja ostmas.

1. Nälg Kaananimaal. Ka Kaananimaal oli nalg. Joosepi vendadel oli vili lõppemas. Nad ei teadnud, kust seda muretseda. Rändkaupmeestelt aga oli isa kuulnud, et Egiptuses on vilja küllalt ja et seda müüakse ka vööramaalastele.

„Mis te siin ootate?“ ütles isa. „Olen kuulnud, et Egiptuses vilja müüakse. Minge teiegi sinna ja ostke meile leiba! Muidu sureme kõik nälga.“

Kümme Joosepi venda asus teele. Penjamini isa ei saatnud, sest ta kartis, et poisile pikal teel õnnetus juhtub.

2. Vennad Joosepi juures. Vennad tulid Joosepi juurde, kummardusid tema ees maani ja avaldasid oma soovi. Joosep tundis nad kohe ära, kuid ei andnud ennast tunda, vaid rääkis nendega karmilt.

„Kust te tulete?“ küsis ta.

„Kaananimaalt,“ vastasid vennad. — „Tulime leiba ostma.“

Joosepile tulid ta unenäod meelde. Ta rääkis edasi: „Te olete salajased maakuulajad ja olete tulnud vaatama, kust maa lahti on, et pärast siia tungida.“

„Auline isand,“ vastasid vennad, „me ei ole maakuulajad. Oleme ausa isa pojad. Meid oli 12 venda.“

Noorim vend on praegu kodus isa juures; üht aga pole enam elus."

Joosep jäi endiselt valjuks. Ta laskis vennad kolmeks päevaks vahi alla võtta.

Pärast seda ütles ta neile: „Kui olete õiged mehed, siis jäägu üks teist siia pandiks. Teised mingu koju ja viigu sinna vilja, et teie kodused nälga ei sureks. Siis tulge uuesti tagasi ja tooge enestega kaasa oma noorim vend. Muidu mina teid ei usu."

Kui vennad seda karmi kõnet kuulsid, kohkusid nad.

„Oleme süüdlased," arutasid nad omavahel. „Miks tegime Joosepile liiga ega hoolinud ta palveist. Nüüd tasutakse meile." Nad ei teadnud, et Joosep nende kõnet mõistis, sest ta oli nendega rääkinud tõlgi läbi.

Kuuldes vendade sõnu läks Joosepi süda haledaks: ta lahkus nende juurest ja nuttis üksinda. — Siis tuli ta tagasi, käskis neile vilja kottidesse mõõta ja saatis nad koduteele. Siimeoni aga laskis Joosep siduda ja vanglasse viia.

3. Vendade seletused kodus. Kurvalt läksid vennad teele. Mis pidid nad isale ütlema? Nende hirm kasvas veelgi, kui nad nägid, et iga mehe kotti oli pandud raha, mis nad pidid vilja eest maksma.

Jõudnud koju, jutustasid nad isale kõigest, mis nendega Egiptuses oli juhtunud. Nad rääkisid kurjast isandast, kes neid maakuulajaiks pidas. Nad seletasid, miks Siimeon on pandiks võetud. Lõpuks

tähendasid nad, et võõras isand oli käskinud neid tagasi tulla ja noorima venna kaasa tuua — muidu ta neid ei uskuvat.

Isa oli väga kurb, et Siimeon oli jäänud vangiks võõrale maale. „Te teete mind lastest lahti,“ ütles ta. „Joosepit ei ole enam. Ka Siimeoni olen kaotanud. Nüüd tahate veel Penjamini võtta. Mu noorim poeg ei tohi teiega kaasa minna. Kui ka temale teel õnnetus juhtub, siis saadate mu hallid juuksed murega hauda.“

Mis inimene külvab, seda ta ka lõikab.

Viisil: P. 230.

Oh vaga Jumal, kes
kõik annid meile annad,
kelt on, mis iial on,
kõik mured sina kannad:
mull' anna tervist ning
et terve ihu sees
mul oleks puhas hing
ja rahu südames.

(L. 26, 1.)

11. Vendade teine teekond Egiptusemaale.

1. Vennad asuvad teele. Mõne aja pärast lõppes vili, mille vennad olid Egiptusest toonud.

Põldudel ei kasvanud aga midagi, nii et toidutagavara tuli mujalt muretseda. Jälle ütles isa:

„Minge uuesti Egiptusse ja ostke meile sealt vilja, muidu lõpeme kõik nälga.”

Nüüd astus Juuda isa ette ja ütles: „Egiptusemaa kõrge isand kinnitas meile selgel sõnal: tooge oma noorim vend enestega kaasa, muidu ei võta ma teid jutule. — Nüüd luba, isa, et Penjamin tuleb meiega.”

Jaakob aga ei tahtnud lahkuda oma noorimast pojast. Ta armastas teda väga ja oli tema pärast mures. Juuda aga ütles uuesti: „Isa, saada poiss meiega, siis asume kohe teele. Temata ei tohi me Egiptusse minna. Mina hakkan tema eest käemeheks. Kui Penjaminile teel mõni õnnetus juhtub või kui meie teda tervelt tagasi ei too, siis tahan seista sinu ees iga päev süüdlasena.”

Viimaks oli isa nõus Penjamini lubama. Ta andis poegadele kaasa mitmesuguseid kinke ja käskis need viia võõrale isandale meeleheaks. Ka raha, mis leiti viljakottides, võtsid vennad kaasa, et seda Egiptuses tagasi anda.

„Õnnistagu Jumal teie teekonda,” ütles isa. „Aidaku tema, et Penjamin tervena tagasi tuleks.”

2. Vennad Egiptuses. Vennad jõudsid Egiptusse, ja nad juhatati Joosepi majasse. Joosep ei olnud kodus. Majavalitsejale pakkusid mehed raha ja ütlesid:

„Me tulime vilja ostma ja nüüd ei mõista meie, kuidas osturaha eelmisel korral meie kottidesse sattus.”

Majavalitseja aga vastas:

„Ärge kartke! Jumal on teile selle varanduse saatnud.”

Nüüd toodi ka Siimeon vendade juurde.

Kui Joosep koju tuli, viisid vennad temale kingid, mis isa neile oli kaasa andnud. Joosep küsis:

„Kuidas käib teie käsi? Kuidas elab teie vana isa?”

„Meie isa käsi käib hästi,” vastasid vennad.

Siis vaatles Joosep Penjamini ja ütles:

„Kas see on teie noorim vend, kellest möödunud korral mulle rääkisite? Olgu Jumal sulle armuline, mu poeg!”

Joosep kutsus vennad enda juurde lõunale. Ta seadis nad kõik istuma vanuse järjekorras, mille üle vennad imestasid. Kõikidele anti pidurooga ja jooki. Penjamini aga kostitas Joosep paremini kui teisi.

3. Joosepi imelik käsk. Pärast lõunasööki ütles Joosep oma majavalitsejale: „Täida meeste kotid ääreni viljaga ja pane iga mehe koti suhu osturaha! Noorima kotti pane aga veel minu hõbedane joogikarikas!”

Majavalitseja täitis käsu.

Issand on õige kõigil oma teedel.

Issand, helde üle kõige,
ole minu abimees,
ükski hing ei ole õige
sinu püha palge ees.

12. Joosep annab ennast vendadele tunda.

1. Vendi aetakse taga. Järgmisel hommikul varakult asusid vennad koduteele. Kui nad olid linnast välja jõudnud, kutsus Joosep oma majavalitseja ja ütles temale:

„Sõida meestele järele, pea nad kinni ja ütle neile: Miks tasute head kurjaga? Teie olete varastanud mu isanda hõbedase joogikarika!”

Valitseja istus hobuse selga ja kihutas meestele järele. Varsti sai ta nad kätte, sest voriga jõudsid vennad pikkamisi edasi.

„Pidage, mehed!” hüüdis ta juba eemalt. „Mis olete teinud? Te olete varastanud mu isanda hõbedase joogikarika!”

Vennad kokkusid, kui nad seda kuulsid.

„See pole õige!” vastasid nad. „Oleme ausad mehed. Ka tõime tagasi viljahinna, mis teadmata viisil oli sattunud meie kottidesse. Kuidas peaksime tegema sellist kurja! Otsi kotid läbi! Kelle juurest

karikas leitakse, see peab surema; meie aga jääme su isanda sulaseiks."

Kotid tõsteti eesleilt maha ja algas läbiotsimine. Esialgu ei leitud midagi. Juba hingasid vennad kergemini; kuid korraga, avades Penjamini koti, tuli nähtavale läikiv hõbekarikas. — Suur oli vendade ehmatatus. Ahastuses ja hirmus käristasid nad oma riided lõhki. Siis pöördusid nad tagasi ja tulid Joosepi majasse.

2. Juuda kostab teiste eest. Silmili laskusid nad Joosepi ette, Joosep aga rääkis nendega kurjasti: „Mis töö see on, mis tegite? Kas arvasite, et mina teid kätte ei saa?"

Seal vastas Juuda teiste eest:

„Jumal on karistanud meid. Me kõik jääme sinu sulasteks."

„Ei," vastas Joosep, „ainult see, kellelt leiti karikas, jääb mulle sulaseks. Teised mingu oma teed!"

„Auline isand," vastas jällegi Juuda, „luba mind rääkida! Kui olime siin esimest korda, siis küsisid sina, kas meil on veel vendi. Me ütlesime, et noorim vend viibib kodus isa juures. Sa käskisid meid ta kaasa tuua. Meie vana isa aga armastab teda kõige rohkem. Ta ei tahtnud kuidagi oma noorimat poega lasta ühes tulla, kartes, et tal teel võib mõni õnnetus juhtuda. Siis astusin mina oma noorima venna eest käemeheks. Luba nüüd, et mina jään

Joosep annab ennast tunda.

tema asemel sulle sulaseks. Kui läheksime koju noorima vennata, siis sureks meie vana isa kurbusest. Seda ei suuda me aga näha."

3. **Joosep annab ennast tunda.** Nüüd ei suutnud Joosep ennast enam pidada. Ta hakkas nutma ja hüüdis valjusti:

"Mina olen Joosep! Kas mu isa veel elab?"

Vennad aga kokkusid veel rohkem ega saanud sõnagi suust.

„Ärge kartke! Tulge lähemale! Mina olen tõesti teie vend Joosep, kelle te Egiptusse müüsite. Jumal saatis mind siia, et saaksin teid näljaajal aidata. Jumal on mulle andnud kõrge ameti ja suure varanduse. Nüüd aga minge koju, rääkige kõigest sellest vanale isale ja tooge ka tema siia!” Siis kaelustas Joosep oma vendi ja suudles neid kõiki. — Nüüd alles uskusid vennad, et Joosep on nende ees.

Rikkalikke kinke jagas Joosep oma vendadele. Penjamin sai jällegi rohkem kui teised. Järgmisel hommikul saatis ta nad uuesti koduteele. — Ka oma isale saatis Joosep ande: 20 eeslit kandis vilja ja kalleid varandusi isale ja sugulastele. Isale saatis Joosep veel toreda vankri hobustega, et vanakesel oleks kergem pikka teed rännata.

„Ärge aga teel riielge!” manitses ta vendi, kui need teele asusid.

Minu mõtted ep ole mitte teie mõtted ega teie teed minu teed, ütleb Jehoova. Sest otsekui taevad kõrgemad on kui maa, nõnda on minu teed kõrgemad kui teie teed ja minu mõtted kõrgemad kui teie mõtted.

Nii sündku minu asi,
nii käigu minu käsi,
kui Jumal ise teeb:
kui tema muret kannab
ja ise nõu mull' annab,
küll siis kõik hästi korda lä'eb.

(L. 517, 1.)

13. Jaakob asub elama Egiptusse.

1. **Rõõmustav teade.** Isa kohkus ega tahtnud oma silmi uskuda, kui ta nägi poegi tulevat. Liig suur oli voor, mis tagasi tuli. Vendadel oli nüüd palju rääkida. Nad jutustasid sellest, et Joosep elab; nad seletasid, kuidas ta ennast neile oli tunda andnud. Nad rääkisid, millist tähtsat ametit peab Joosep Egiptuses ja et ta elab jõukalt ja külluses. Lõpuks andsid nad isale edasi Joosepi kutse tulla Egiptusse ja asuda sinna elama. Tõenduseks näitasid nad isale vankrit, mille Joosep temale oli saatnud reisi tarvis, ja annetusi, mida kandsid eeslid. Viimaks uskus ka isa. „Mu poeg Joosep elab tõesti,“ ütles ta. „Ma tahan Egiptusse minna, et teda enne surma veel näha.“

2. **Lahkumine vanast kodust.** Hakati valmistuma reisiks. Selleks kulus hulk aega. Viimaks võis

teekond alata. — Veel kord kutsus vana isa oma pere ühisele palvele. Ta palus Jumalalt õnnistust pikale teekonnale. — Siis algas reis. Loomad ja varandused saadeti ees minema. — Isa ise sõitis vankris, mille Joosep talle oli saatnud.

3. Rõõmus jälleenägemine. Mõne aja pärast jõuti Egiptuse rajale. Kui Joosepile teatati, et isa on juba lähedal, laskis ta hobused tõlla ette rakedada ja sõitis isale vastu. Silmanud eemalt isa vankrit, väljus ta oma tõllast ja lähenes isale jala. Ka isa väljus oma vankrist. Üle hulga aja said nad jälle kokku — vana isa ja Joosep, ta armas poeg. Kaua kaelustasid nad teineteist ja nutsid. Isa aga ütles:

„Nüüd võin rahus surra, sest mu silmad on Joosepit näinud.“

Nii jäigi Jaakob oma poegadega Egiptusse elama. Kuningas andis neile elukohaks viljarikka Kooseni maakonna Niiluse jõe suudmes.

Mu hing, kiida Jehoovat, kes on teinud taeva ja maa, kes kohut annab neile, kellele liiga tehakse, kes leiba annab näljastele.

1. Miks kui pagan, inimene,
häda sees homse eest
oled mureline?

Mis sind raske mure aitab?

Jumal see vaiksesti

sind, kui nälga on, toidab.

2. Kas on linnukesel muret,
kust ta saab, mis ta sööb?

Kas ta nälga sureb?

Tema loodab Looja peale,

hüppab seal oksa peal,

rõõmsast' tõstab hääle.

(L. 503, 1, 4.)

II. Jeesuse lood.

1. Jõululapse Jeesuse süünd.

1. Keiser Augustuse käsk rahva üleskirjutamiseks. Palju on möödunud sellest aastaid. Päikeseküllasel soojal maal elas vägev valitseja keiser Augustus. Suured olid tema maad ja rikkused. Palju rahvast oli tal valitseda. Kord andis keiser Augustus käsu: kõik rahvas mingu ennast üles kirjutama, igaüks oma linna. Keiser Augustus tahtis teada, kui palju tal rahvast on.

2. Jõululapse Jeesuse süünd. Siis läks ka Joosep oma kihlatud naise Mariaga Naatsareti linnast

üles Juudamaale Taaveti linna Petlemma, Nad olid Taaveti soost ja pärit Petlemast. Palju rahvast oli voolanud Petlemma. Kõik kohad olid inimesi täis. Asjata otsisid Joosep ja Maria öömaja. Saabus õhtu. Viimaks leidis Joosep loomalauda. Sinna läksid nad öömajale. Siin tõi Maria ilmale oma esimese poja, jõululapse Jeesuse. Ta mähkis lapsukese mähkmeisse ning pani ta sõime magama. Muud aset neil ei olnud.

3. Rõõmusõnum karjastele. Petlema lähedal väljal olid karjased õitsis ja hoidsid oma karja. Oli kesköö. Korraga hakkas taevas särama. Hele valgus lähenes karjastele. See oli Jumala ingel valgeis riideis. Väga ehmusid karjased inglit nähes. Aga ingel ütles neile:

„Ärge kartke! Ma kuulutan teile suurt rõõmu, mis peab saama kõigele rahvale. Täna on teile sündinud Taaveti linnas Õnnistegija, kes on Issand Kristus. Täheks olgu teile see: teie leiate lapsukese mähituna sõimes magavat.”

Nüüd sündis veel suurem ime. Äkki lõi kogu taevas suures valguses hiilgama. Taeva all lendlesid inglite hulgad. Kõlaval häälel laulsid nad imeilusat jõululaulu: „Au olgu Jumalale kõrges, rahu maa peal ja inimestest heameel!”

Nõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on andnud.

1. Püha öö, vaikne öö!
Hingab kõik, valvavad
Joosep, Maria lauda sees,
sõimes lapsuke nende ees.
Maga, patuste rõõm,
maga, patuste rõõm!

2. Püha öö, vaikne öö!
Ingli hääl välja pääl
laulab rõõmsasti halleluuja!
Karjastele see kuulutab ka:
Kristus sündinud teil',
Kristus sündinud teil'!

Ap. õigeusu lastele.

Jõulu pealaul.

IV viisil.

Sinu sünd, Kristus, meie Jumal,
valgustas maailma tõetundmise valgusega,
sest temas õppisid tähtede teenijad
ühe tähe läbi
sind, õiguse päike, kummardama
ja sind, kõrget päevatõusmist, tundma.
Issand, au olgu sulle!

Jõulu pealaulu teisend.

Viisil: Ma õnnetu . . .

Su sünd, oh Kristus, Jumal, ilma
tõetundmisega valgustas ;
ta tähe läbi tähetundjaid
sind kummardama õpetas.
Oh kõrge päevatõusmine, —
au olgu, Issand, sinule!

2. Karjased otsivad Jeesust.

1. Karjased leiavad Jeesuse Petlemast. Inglise lahkusid karjaste juurest. Nüüd ütlesid karjased üksteisele: „Läheme Petlemma vaatama jõululast Jeesust! Jumala ingel on meile teatanud tema sünnist.“ Ruttu tulid karjased Petlemma. Nad leidsid Joosepi ja Maria. Jõululaps Jeesus aga magas rahulikult sõimes. Ta oli mähkmeisse mähitud. Õrnalt vaatas ema sõime. Õnnest särasid isa silmad. Karjased rääkisid Mariale kõik, mis ingel neile oli ütelnud. Tähelepanelikult kuulas Maria ja pidas kõik karjaste sõnad meeles.

2. Karjased kuulutavad Jeesust. Karjased läksid tagasi. Igal pool kuulutasid nad Jeesuse sünnist. Kõik inimesed imetlesid seda kuuldes. Karjased aga tänasid ja kiitsid Jumalat.

Ilmunud on Jumala arm, mis toob õnnistust kõigile inimestele.

3. Targad hommikumaalt.

1. Targad otsivad Jeesust Jeruusalemas. Kaugel hommiku pool oli suur ja rikas maa paljude aasade, aedade ja metsadega. Sellel ilusal maal elas kolm tarka. Rikkad olid need targad. Nende maal oli palju inimesi Joosepi ja Maria rahvast. Targad lugesid juuda rahva paksust piibliraamatust imelikke sõnu:

„Juudamaal sünnib Önnistegija. Ta teeb õnnelikuks kõik inimesed. Ta on kuningapoeg.“

Kord vaatasid targad oma lossi tornist taevast ja tähti. „Uus hiilgav ja särav täht!“ hüüdsid targad imestusega. „Niisugust hiilgavat tähte ei ole me kunagi näinud! Tema säras kahvatavad kõik teised tähed. Maailma on sündinud uus kuningapoeg. Temale peavad kuuluma taevas ja maa.“ Igal ööl säras ja hiilgas see täht. Siis ütlesid targad üksteisele:

„Me tahame minna seda kuningapoega kummardama.“

Nende sulased valmistasid pikaks reisiks telke, pakke ning toitu. Ise võtsid nad varakambrist kuldasju ja kalleid kinke. Varsti oli kõik reisiks valmis.

Targad ühes sulastega istusid kaamelite selga. Mitu päeva sõitsid nad palava ilmaga tolmust teed sinnapoole, kus päike loojub.

Targad kummardavad Jeesust.

Nad saabusid Juudamaale uhkesse Jeruusalema linna. Seal oli kuningaks Herodes.

2. Herodesese hirm. Tarkade arvates pidi kuningapoeg elama toredas kuningalossis. Seepärast külastasid targad Heroodest ning küsisid temalt:

„Kus on see hiljuti sündinud juuda rahva noor kuningas? Me nägime ta tähte hommikumaal ja tulime teda kummardama!”

Herodesel hakkas hirm. „Kui tõesti on sündinud uus kuningas, siis võtab ta minult trooni,” mõtles ta.

„Mina ei tea midagi uue kuninga sünnist,” vastas Herodes tarkadele.

Targad aga ütlesid Herodesele: „Ometi oleme meie näinud ta tähte hommikumaal. Ehk on ta sündinud teises linnas?”

Herodes kutsus kirjatundjad kokku. Ta küsis neilt:

„Kus on sündinud Kristus?”

„Petlemas Juudamaal,” vastas kõige targem kirjatundja.

Herodes tahtis aga ka teada, kui vana on Jeesus. Ta kutsus targad uuesti enda juurde ja küsis neilt:

„Millal nägite teie kuninga tähte?”

„Umbes kaks aastat tagasi,” vastasid targad.

Nüüd ütles Herodes tarkadele:

„Kristus on sündinud Petlemas. Minge sinna ja

otsige lapsukest. Kui teie tema leiateg, siis ütlege mullegi. Ka mina tahan minna teda kummardama!"

3. Targad Petlemas. Kohe asusid targad teele. Petlem oli Jeruusalema lähedal. Oli jõudnud õhtu. Ja vaata ime! Hommikumaal nähtud hele ja särav täht käis nende eel ja näitas neile teed. Täht jäi seisma kohal, kus asus laps Jeesus.

Suur oli tarkade rõõm. Nad astusid kotta. Seal leidsid nad lapsukese Jeesuse tema ema Mariaga. Targad laskusid põlvili ja kummardasid Jeesust. Siis kinkisid nad Jeesusele kulda, viirukit ja mirri. Viirukisuits täitis põlemisel toad magusa lõhnaga. Salvõli mirri tarvitati keha võidmiseks. Suur oli lapse isa ja ema rõõm kõike seda nähes.

4. Targad lähevad tagasi oma maale. Öösel nägi üks tarkadest tähtsat und. Jumala ingel ütles temale:

„Ära mine tagasi Jeruusalemma Heroodese juurde. Heroodes tahab laps Jeesust surmata.“

Hommiikul läksid targad oma maale teist teed.

Kõik kuningad kummardavad teda. Kõik targad teenivad teda.

4. Põgenemine Egiptusemaale.

1. Heroodes tahab Jeesust surmata. Kuningas Heroodes kartis ja vihkas Jeesust. Iga päev mõtles

Põgenemine Egiptusemaale.

ta: „Varsti ilmub uus kuningas. Ta võtab minu aujärje ja ajab mind lossist välja.“ Herodes oli nii kuri Jeesusele, et ta tahtis teda surmata. Ometi oli ta ütelnud hommikumaa tarkadele: „Mina tahan minna Jeesust kummardama!“ Kui halb oli kuningas Herodes! Ta valetas tarkadele ja tahtis Jeesust surmata.

Herodes ootas Jeruusalema lossis tarkade tagasitulekut. Need aga ei tulnud. Jumal oli neid käskinud teist teed oma maale tagasi minna. Nad olid juba koju jõudmas. Herodes sai hirmus kurjaks, kui ta nägi, et targad tagasi ei tulnud.

Ta saatis Jeruusalemast palju odadega sõdureid Petlemma ja ütles neile:

„Otsige Jeesus üles ja surmake ta!“

2. Jeesuse vanemad põgenevad Egiptusemaale. Jumal saatis ingli Joosepi juurde. Ingel ütles Joosepile unes:

„Tõuse, Joosep, võta laps ja ta ema! Põgene siit Egiptusemaale. Jää sinna seni, kuni ma sulle ütlen. Herodes tahab Jeesust surmata!“ Hirmuga ärkas Joosep. Ta rääkis unenäo Mariale. Ka Maria ehmus ja ütles:

„Jumal hoiatas meid. Ta tahab meid päästa. Põgeneme kohe!“

Ruttu pakkisid nad tarkade kallid kingid ja leiva. Tasa tõi Joosep tallist eesli välja. Maria, Jeesus kätel,

istus eesli selga. Joosep võttis oheliku ja reis algas. Keegi ei näinud ega kuulnud neid. Kõik magasid. Isegi koerad ei haukunud. Heroodese sõdurid ei leidnud põgenejaid.

Joosep ja Maria jõudsid õnnelikult Egiptusemaale. Seal oli teine valitseja. Uhtki sugulast ega sõpra ei olnud Jeesuse vanemil Egiptusemaal. Raske oleks seal Joosepil elada olnud. Kui targasti aga Jumal oli kõik toimetanud ja seadnud! Hommikumaalt olid kolm tarka Jeesusele kingiks toonud kulda ja hõbedat. Neid varandusi müüs Joosep ja ostis oma perele leiba.

3. Joosep tuleb tagasi kodumaale. Jeesuse vanemad ei jäänud kauaks Egiptusemaale. Varsti haigestus kuningas Herodes raskesti ja suri. Kui nüüd Joosep sellest oleks teadnud! Kui väga igatses ta koju. Jumal hoolitses ka selle eest. Ingel ilmus unes uuesti Joosepile ja ütles talle:

„Tõuse, võta lapsuke Jeesus, ta ema ja mine Iisraelimaale! Herodes, kes püüdis lapse hinge, on surnud!”

Suur oli Joosepi rõõm, kui ta neid sõnu kuulis. Kiiresti pakkis ta asjad, võttis lapse, ta ema Maria ja asetaski nad eesli selga. Algas ammuoodatud teekond tagasi kodumaale. Joosep ei läinud Petlemma, vaid väikesesse Naatsareti linna ja elas seal.

Laps Jeesus aga sirgus ja kasvas rõõmuks Jumalale ja oma vanemaile.

Issand on see, kes rikub õelate viisid.

5. Kaheteistkümne-aastane Jeesus templis.

1. Jeesus läheb vanematega paasapühiks Jeruusalemma. Jeesus elas vanematega Naatsareti linnas. Joosep tegi seal puusepatööd. Tulnud töölt, istus ta Maria ja lastega lauda ja kuulas rõõmuga laste jutustusi. Meeleldi jälgis ta ka laste mängu. Laste hulgas oli ka väike Jeesus. Ta mängis ja tegi kõik, mis tegid teised lapsed. Nii möödus nädalaid ja kuid töös ja mängus. Kord aastas olid Jeesusel kurvad päevad. See oli siis, kui ta isa ja ema läksid paasapühiks Jeruusalemma palvetama! Tervel Juudamaal oli tol ajal ainus suur kirik ehk tempel Jeruusalemas. Sinna kogunes rahvast maalt ja linnast paasapühiks Jumalat paluma. Kord aastas mindi Jeruusalema templisse. Seitse päeva kestsid paasapühad. Naatsaretist Jeruusalemma oli pikk tee, seepärast ei võtnud vanemad Jeesust kaasa. Suure huviga kuulas väike Jeesus ema süles kauneid lugusid Jeruusalema uhkest templist. Kaua ei uinunud laps õhtul asemel. Ta ees seisis Jeruusalema pilt. Lap-

Kaheteistkümnepäevane Jeesus templis.

se mõtted olid toredas ja uhkes linnas. „Ah, saaksin Jeruusalema näha!” sosistasid lapse huuled.

Jeesus sai kaheteistkümne-aastaseks. Nüüd võis ta isa ja emaga Jeruusalemma minna.

2. Vanemad kaotavad Jeesuse ja otsivad teda. Palju inimesi oli läinud Naatsaretist Jeesuse ja ta vanematega paasapühiks Jeruusalemma. Ilusana ja suurena paistis Jeruusalem teekäijaile eemalt. Eriti üks marmorist kõrge hoone hiilgas kulla- ja hõbedasäras. See oli tempel. Jeesus nägi Jeruusalemas palju uudist. Sageli seisatas ta ja vaatles linna.

Kõigepealt läks Jeesus templisse. Siin oli alati palju rahvast. Õpetajad ehk preestrid ja kirjatundjad laulsid ja seletasid rahvale jumalasõna.

Ruttu möödusid pühad. Jeesuse vanemad tahtsid juba koduteele asuda. Jeesus aga oli kadunud. Emal hakkas hirm poja pärast. Isa trööstis teda ja ütles: „Ära nuta, Maria! Vahest on Jeesus sugulaste poole läinud.” Kuskilt ei leidnud vanemad Jeesust. Nad otsisid teda ka teekäijate hulgast linnast väljas. Kõik oli asjata. Viimaks läksid nad tagasi linna. Veel kord tahtsid nad Jeesust Jeruusalemas otsida.

3. Vanemad leiavad Jeesuse templist. Joosep ja Maria tulid templisse. Seal olid nad pühade ajal nii sageli viibinud. Nad tahtsid palvetada, et Jumal ise juhataks neid Jeesuse juurde. Kurvalt as-

tusid nad altari poole. Seal istusid preestrid ja kirjatundjad. Korruga löid ema silmad särama. Mis ta näeb? Preestrite ja kirjatundjate keskel istub ta poeg Jeesus. Isa ja ema astuvad lähemale. Nad kuulavad, mis Jeesus räägib. Jeesus ei näe oma vanemaid. Ta küsib kirjatundjailt, mis Jumal on ütelnud ja teinud. Palju seletavad talle kirjatundjad. Kuid kirjatundjad küsivad ka Jeesuselt. Nad tahavad teada, mis teab Jeesus.

Jeesus vastab kõigile küsimustele, nagu oleks ta täiskasvanu. Kõik imetlevad ta mõistust ja tarkust.

Siis ruttab ema poja juurde. Ta vaatab Jeesuse armsaisse silmisse ja ütleb talle:

„Poeg, miks sa meile nõnda oled teinud? Vaata, sinu isa ja mina oleme sind vaevaga otsinud.”

Jeesus ütleb neile:

„Mis tähendab see, et teie mind olete otsinud. Kas teie ei tea, et ma pean olema oma Isa kojas.”

Ta vanemad aga ei mõistnud neid sõnu.

Kui armsad on sinu hooned, vägede Jehoova!

Neljas käsk: Austa oma isa ja ema!

6. Jeesus õpetab rahvast ja teeb imetegusid.

1. Jeesus õpetab rahvast. Jeesus sirgus meheks. Ta oli saanud kolmkümmend aastat vanaks. Nüüd

Jeesus õpetab rahvast.

võis ta juuda rahva kombe järgi hakata rahvast õpetama. Jeesus rändas külast külasse ja linnast linna. Nii käis ta läbi kogu Juudamaa. Kõikjal õpetas ta. Jeesus ei õpetanud rahvast lugema ega kirjutama. Ta kõneles rahvale oma taevasest Isast. Kui imeilusasti ja armsasti rääkis Jeesus. Nii ei olnud keegi enne teda kõnelnud. Kogu rahvas, preestrid ja kirjatundjad imetlesid Jeesust ta ilusa ja targa õpetuse pärast.

Varsti oli Jeesus kuulsaim mees Juudamaal. Kõik inimesed tundsid ta nime. Kus Jeesus iial kuulutas oma taevast Isa, sinna kogunesid rahvahulgad.

2. Jeesus teeb imetegusid. Jeesusele oli Jumal andnud imeväe ja -võimu. Oma taevase Isa abiga tegi Jeesus suuri imetegusid. Tema juurde tõi rahvas haigeid ja vigaseid, pimedaid ja kurtummi, jalutuid

ja halvatuid. Kõik nad ravis Jeesus terveks. Isegi surnuid äratas ta üles. Rahvale tuli hirm ja kartus, kui ta nägi Jeesuse imetegusid. Kõik ütlesid: „Jumal on tulnud oma rahvast katsuma. Iisraeli rahva keskest on tõusnud suur prohvet!”

7. Jeesus teeb kurttumma terveks.

1. Kurttumm tuuakse Jeesuse juurde. Kaa-lilea järve ääres külas elas inimene, kes ei kuulnud ega saanud rääkida. Ta kõrvad ja keel olid kinni. Ta oli kurttumm. Kõik oli vaikne ta ümber nagu hauas. Kurvalt töötas ta põllul. Alati oli ta üksinda.

„Kui armetu ma olen,” mõtles kurttumm, „tuleks surm ja päästaks mind vaevast!” Sinna külasse tuli Jeesus oma jüngritega. Kurttummal oli ka sõpru. Need tõid ta Jeesuse juurde. Nad olid kuulnud, et Jeesus teeb haigeid terveks. Kurttumma sõbrad ütlesid Jeesusele: „Pane oma käed tema peale!”

2. Jeesus teeb kurttumma terveks. Jeesus viis kurttumma rahva hulgast eemale. Ta pistis oma sõrmed ta kõrvu ning puudutas ta keelt. Nüüd tõstis Jeesus oma silmad taeva poole. Ta palvetas ning ütles: „Isa, aita mind! Tee see haige terveks!” Suure häälega ütles siis Jeesus kurttummale: „Saa lahti!” Sündis ime. Kurttumma kõrvad ja keel läksid lahti;

ta hakkas kuulma ning kõnelema. Nüüd tänas ja kiitis ta Jumalat ühes sõpradega, kes olid ta Jeesuse juurde toonud.

Jumala juures ei ole ükski asi võimatu.

Viisil: Nüüd hing'vad inimesed. P. 117.

Oh helde Issand Jeesus,
sa meie ainus lootus,
sa saadad rõõmustust.
Sa tulid meile taevast,
meid lunastama vaevast
ja valmistama õnnistust.

(L. 257, 1.)

8. Jeesus teeb pimedada nägijaks.

1. Pime kerjus Jeeriku linna tee ääres. Jeeriku linna tee ääres istus kivil pime kerjus. Kui õnnetu oli see inimene! Ta ei näinud taevast, päikest, kuud ega tähti öösel. Ilusad lilled, rohelised metsad ja lokkavad viljaväljad, miski ei rõõmustanud ta südant. Riideräbalad katsid ta ihu. Tükk musta ja kuiva leiba oli ta toit. Harva viskas teekäija ta kübarasse mõne penni. Sugulased saatsid ta tänavale kerjama. Keegi ei hoolitsenud ta eest. Sageli kuulis pime kerjus sõnu:

Pime palub Jeesuselt abi.

„See inimene on vist palju kurja teinud, et Jumal on temalt nägemisvõime võtnud.“ Palavad pisarad voolasid siis kerjuse põskedel.

2. Pime palub Jeesuselt abi. Ühel päeval kuuleb pime sammude müdinat. See läheneb. Need on inimeste sammud. Neid peab palju olema. Juba kuuleb pime hääli. Sageli hüütakse Jeesuse nime, Jeesus Naatsaretist! Oh, Jeesust ta tunneb! Ta teab, et Naatsareti Jeesus on teinud palju haigeid terveks. Ka teda võib Jeesus aidata.

„Kas Jeesus on teiega?“ küsib ta ühelt.

„Jah, Jeesus on siin,“ vastab see.

Nüüd kisendas pime suure häälega:

„Jeesus Taaveti poeg, heida armu, aita mind!“

Jeesus aga ei kuulnud pimedada häält. Rahvast oli palju ja kõik rääkisid valjusti. Paljud sõitlesid pimedat, et ta vait oleks. Aga ta kisendas veel valjema häälega: „Jeesus, heida armu!”

3. Jeesus teeb pimedada nägijaks. Jeesus seisatas. Ta ütles jüngreile: „Tooge pime minu juurde!” Jüngrid ütlesid pimedale: „Jeesus kutsub sind!” Rõõmsa meelega sammus pime kerjus Jeesuse juurde.

„Mis sa tahad, et ma sulle teeksin?” küsis talt Jeesus.

„Et ma võiksin jälle näha,” vastas pime. Siis ütles Jeesus temale:

„Näe jälle! Sinu usk on sind aidanud!” Ja vaata, mida pime ootas ning lootis, läks täide. Ta nägi jälle. Ta hüppas rõõmust, tänas ning austas Jumalat ja käis Jeesuse järel.

Paluge, siis peab teile antama.

9. Kapernauma pealik.

1. Sõjapealiku mure. Kapernauma linnas asus Rooma sõjaväe osa. Selle ülemaks oli sõjapealik. Tavaliselt juudid vihkasid paganausulisi rooma sõdureid ja nende pealikuid. Kapernauma sõjapealikut aga armastas linna rahvas, sest see pealik austas juutide usukombeid ja oli lasknud neile isegi toreda palvemaja ehitada.

Kord haigestus pealiku sulane ja oli suurtes valudes. Küll hoolitses pealik oma haige teenri eest, küll kutsus ta arsti ja laskis rohtu tuua. Kõik oli asjata. Sulase valud aina suurenesid.

2. Pealik palub Jeesuselt abi. Pealik oli kuulnud Jeesusest, kes oli terveks teinud mõnegi raske haige. Ja kui Jeesus Kapernauma saabus, tuli tema juurde sõjapealik, palus teda ning ütles: „Issand, mu sulane on kodus raskesti haige ja vaevleb suurtes valudes.” Jeesus vastas temale: „Mina tulen ja teen ta terveks.”

3. Pealiku suur usaldus. Pealik kostis temale ja ütles: „Issand, mina pole seda väärt, et sa tuled minu katuse alla. Ütle ainus sõna, siis saab minu sulane terveks. Minagi olen teiste valitsuse all ja ka mulle allub hulk sõdureid. Kui ütlen ühele: „Mine!” — siis ta läheb, teisele: „Tule!” — siis ta tuleb. Ja kui käsen kolmandat: „Tee seda!” — siis teeb ta seda. Ütle sinagi ainus sõna!” Kuulnud pealiku sõnu, imestas Jeesus ja ütles neile, kes temaga olid: „Tõesti, israaeliski ei ole ma leidnud nii suurt usku!” Sõjapealikule aga ütles Jeesus: „Mine! Nagu oled uskunud, nõnda sündigu sulle.” Ja tema sulane sai terveks samal tunnil.

Ära karda, usu ainult!

10. Jeesus ja halvatud noormees.

1. Jõuka noormehe elu. Kapernaumas elas jõukas noormees. Tal oli palju sõpru, kelle seltsis ta lõbusasti aega veetis. Sageli tuli ta hilja öösel joobnult koju. Vanemad olid mures oma poja pärast ja noomisid teda. Poeg ei hoolinud sellest, vaid jätkas oma lõbusat elu.— Ühel hommikul tuli ta jälle öiselt pidult. Oli külm ilm ja puhus vinge tuul. Noormees haigestus. Kord-korralt suuremaks kasvasid valud. Küll otsiti abi arstidelt, kuid need ei suutnud aidata. Viimaks kangestusid haige noormehe liikmed ja ta ei saanud end enam liigutada. Ta oli raskel kujul halvatud. Ööd ja päevad pidi ta nüüd voodis lamama. Teised tõid talle toitu ja söötsid teda. Teised pidid teda välja kandma, kui ta vahel tahtis värskes õhus viibida. Omaksed aga olid kurvad ja ütlesid: „Lootusetu haige.“

2. Rõõmusõnum. Paljud endised tuttavad olid ta maha jätnud, aga mõned sõbrad olid talle siiski ustavaks jäänud. Need käisid teda nüüd vaatamas ja jutustasid talle linna sündmustest. Ühel päeval tulid nad jälle oma haiget sõpra külastama ja jutustasid talle imelugusid Naatsareti Jeesusest. Nad kõnelesid, kuidas Jeesus oli terveks teinud sõja-pealiku sulase, kuidas ta oli avanud pimedad silmad ja oli teinud lahti kurdi kõrvad. Nad jutustasid,

kuidas rahvas toob oma haigeid Jeesuse juurde ja kuidas kõik temalt abi saavad. Haiges tekkis uus lootus: „Peaksin minagi saama Jeesuse juurde! Küllap ta aitab mindki.”

3. Sõprade abi. Jällegi oli Jeesus Kapernauma tulnud. Kohe kogunes tema juurde palju rahvast tema sõna kuulama. Uksed olid avatud ja aknad lahti. Kõikjal seisis inimhulgad ja jälgisid Jeesuse kõnet. —

Korraga tuleb neli meest ja kannavad õlgadel oma haiget sõpra. Nad tahavad temaga Jeesuse juurde pääseda. Kuid rahvast on nii palju, et nad ei suuda haigega läbi tungida. Nüüd silmavad nad maja kõrval kitsast treppi, mis viib maja lamedale katusele. Seda mööda kannavad nad oma haige sõbra üles. Siis teevad nad katusesse augu ja lasevad alla süngi, milles halvatu lamab.

4. Jeesuse imeline abi. Jeesus vaatas halva-tule otsa. Ta nägi selle valus tõmblevat nägu ja kurbi silmi. Ta mõistis: see haigus on noormehe patuse elu tagajärg. Nüüd on ta kurb ja kahetseb seda. Kui siis haige täis usaldust oma silmad Jeesuse poole tõstis, ütles see: „Poeg, sinu patud antakse sulle andeks.”

Rahva hulgas oli aga kirjatundjaid. Need olid Jeesuse vastased. Kui need Jeesuse sõnu kuulsid, mõtlesid nad oma südames: „Mis seesinane räägib!

Ta teotab Jumalat. Kes võib patte andeks anda muu kui ainuüksi Jumal." Jeesus mõistis nende pahameelt ja ütles: „Miks te nõnda mõtlete? Kumb on kergem ütelda halvatule: Patud antakse sulle andeks või: Tõuse üles, võta oma voodi ja kõnni?— Aga et te teaksite, et minul on meelevald patte andeks anda, siis ütlen mina: Võta oma voodi ja mine koju!”

Sündis ime. Halvatu tõusis, haaras oma voodi ja läks välja kõikide nähes. Rahvahulk oli hämmastunud. Ta kiitis Jumalat ja ütles: „Niisugust asja pole me ilmiski näinud.”

5. Jeesus — Õnnistegija. Selline oli Jeesus. Tema ei võinud näha inimeste kannatusi ja kurbust. Kus ta seda nägi, seal aitas ta kohe. Kuhu ta iial tuli, seal said haiged terveks, seal hakkasid pimedad nägema ja kurdid kuulma. Ka patuköidikud rebis Jeesus puruks. Ja kui ta kuskilt lahkus, siis jättis ta sinna õnne ja rõõmu, ning terveksaanute südamlük tänumeel saatis teda. Nad austasid Jumalat ja kiitsid teda ta suure helduse eest. Jeesust aga nime-tame ilusaima nimega — Õnnistegija.

Õnnis on see, kelle üleastumised on andeks antud.

11. Haige Petesda tiigi ääres.

1. Haige lamab 38 aastat Petesda tiigi ääres. Jeruusalemas lammaste värava lähedal oli Petesda tiik. See oli iseäraline tiik. Ta vesi oli vaikne nagu peegel. Ei ujunud siin haned ega pardid. Ka kalad ei elanud ta vees. Viis võlvitud koda oli ta kaldal. „Oh Jumal, oh Jumal, saaksin ma ometi terveks!“ kostsid kodadest haigete hääled. Palju oli seal haigeid, pimedaid ja jalutuid. Nad lamasid õlgkottidel ja -asemeil. Kogu aja vaatasid nad tiigi poole. Nad ootasid tiigi vee liikumist. Üks ingel tuli taevast ja segas vett. See juhtus nõnda mitu korda. Kes vee-segamise järel esimesena tiiki astus, sai terveks.

Haigete juures valvasid terved. Nad aitasid haigeid hüpata vette pärast veesegamist.

2. Jeesus teeb terveks halvatu Petesda tiigi ääres. Jeesus läks pühadeks Jeruusalemma. Seal lamas Petesda tiigi ääres halvatu. Juuksed olid tal hallid, põsed ja silmad auku vajunud, otsaesine kortsus. Ta käed ja jalad olid nagu luu ja nahk. Äkki seisatab ta ees terve ning lihtsasti rietatud mees. Armsasti vaatleb ta haiget.

See mees on Jeesus. Ta küsib haigelt: „Kas oled juba kaua siin haigena lamanud?“

„Kolmkümmend kaheksa aastat,“ vastab haige väsinult ning tasa.

„Kas tahad terveks saada?“ küsib Jeesus haigelt. Haige vastab talle: „Mul pole kedagi, kes aitaks mind tiiki, kui vett segatakse. Kuni rooman tiigi poole, on juba mõni teine minu eel vette astunud.“

Jeesus vaatles veel härdal meelel haiget ja ütles talle:

„Tõuse, võta oma voodi ja kõnni!“

Haige ajas end pikkamisi püsti. Ta katsus oma käsi ja jalgu. Oh seda rõõmu! Ta jalad liikusid. Ta tõusis varvastele ning sirutas käsi. „Uus jõud käib minust läbi. Valud on lõppenud. Ma olen terveks saanud!“ hüüdis ta hõisates. Nüüd laskus ta silmili Jeesuse jalgade ette, haaras ta kuuest kinni ja suudles seda. Õnnelikuna lahkus temast Jeesus. Haige aga võttis oma voodi, läks koju ja kiitis ning tänas Jumalat.

Hüüa mind appi ahastuse päeval!

Viisil: Ma tahan jätta maha. P. 245.

Kui südant piinab valu,
siis heida põlvili
ja Isa kätte elu
nii usu täiesti.
Kõik mured tema ette
siis kanna palveväes,
nii iga valumõte
sul kustub südames.

12. Jeesus teeb kümme pidalitõbist terveks.

1. Mis on pidalitõbi? Pidalitõbi on raske ja peaaegu parandamatu haigus. Ta hakkab külge tervele inimesele. Pidalitõbise inimese kehale ilmub palju muhke ja mädahaavu. Nad sünnitavad haigele suurt valu. Kui mõni haav paraneb, siis ilmub kohe teises kohas uusi paiseid. See kestab seni, kuni inimene viimaks haavusse sureb. Pidalitõbiseid ei ravitsenud tol ajal keegi. Ükski ei hooldanud neid. Kõik kartsid nendega kokku puutuda. Keegi ei võtnud neid enda juurde. Nad elasid lahus naistest ja lastest. Nad aeti tänavale ja sunniti elama koopais linna taga. Siia tõid neile omaksed toitu, mille asetasiid koobaste lähedale. Nad olid nagu elusalt maetud. Kui keegi neile lähenes, siis pidid nad juba kaugelt karjuma: „Eemale, eemale, me oleme pidalitõbised!”

2. Jeesus teeb kümme pidalitõbist puhtaks. Seesugust hirmsat haigust põdes Jeruusalema lähedal kümme meest. Nad asusid kaugel Jeruusalemma viiva tee ääres. Harva möödus neist mõni üksik teekäija. Korraga näevad nad palju inimesi Jeruusalema poole minevat. Üks haigeist näeb Jeesust. Ta tunneb teda enne. Jeesuse imetegudest oli ta palju

Pidalitõbine tänab Jeesust.

kuulnud. „Ehk aitab meid Jeesus! Ehk võib tema meid terveks teha!” arvas ta. Ja kohe rääkis ta sellest teistele. Kõik kümme pidalitõbist tahtsid terveks saada. Nad tõstsid oma häält ja hüüdsid ühest suust:

„Jeesus, õpetaja, heida armu!” Jeesus pööras oma silmad haigete poole. Tal oli neist hale meel. Palju häda ja viletsust oli ta näinud, kuid pidalitõbiseid ei olnud ta seni kohanud. Jeesus tahtis nende usku katsuda ja ütles neile:

„Minge ja näidake endid preestreile!” Siis läks ta edasi. Preestrid valvasid tol ajal inimeste tervist. Kõhklevalt seisatasid pidalitõbised veidi aega. Siis hakkasid nad liikuma Jeruusalema poole. Ja vaata

imet! Haigus hakkas neist lahkuma. Mida lähemale nad linnale jõudsid, seda puhtamaks nad said. Kui nad viimaks linna astusid, siis olid nad täiesti puhtad. Nad näitasid endid preestreile. Preestrid tunnustasid nad terveks.

3. Üks terveksaanuist tänab Jeesust. Rõõmuga jooksid nad koju. Ruttu tahtsid nad endid omastele näidata. Ainult üks kümnest läks tagasi Jeesust otsima. Teel kohtas ta oma sõpru, kes teadsid, et ta on pidalitõbine. Nüüd oli ta puhas. Ta rääkis oma tuttavaile, kuidas ta oli terveks saanud. Kui ta nägi Jeesust kaugelt tulevat, jooksis ta ruttu tema juurde, laskus ta ette põlvili ning tänas teda pisarsilmil. See oli Samariamaa mees. Imestusega vaatles teda Jeesus.

„Eks kümme ole saanud puhtaks? Kus on üheksa?“ ütles ta. „Kas muid pole leitud, kes oleksid tulnud tagasi austama Jumalat, kui aga see võõramaa mees?“

Armastusega sirutas ta terveksaanule käe, tõstis ta püsti ja ütles:

„Tõuse ja mine, sinu usk on sind aidanud!“

Mu hing, kiida Jehoovat ja ära unusta mitte tema heategemisi ära!

Ma hüüdsin suure häda sees:
Oh Issand, aita heldest!
Siis päästis mind mu abimees
ja rõõmustas mind järjest.
Oh tänu, tänu lõpmata!
Oh tänage kõik minuga,
au Jumalale andke!

(L. 30, 4.)

13. Peetruse kalasaak.

1. Jutlus järve ääres. Kord tuli Jeesus Ke-neetsareti järve äärde. Suur rahvahulk saatis teda. See tahtis kuulda jumalasõna ja näha Jeesuse ime-tegusid. Jeesus otsis sobivat paika, kust oleks hea kõnelda nii suurele hulgale, sest inimesi lisandus jär-jest ja kõik tungisid tema lähedale. — Seal nägi Jeesus järve ääres kaht tühja paati. Kalurid olid neist lahkunud ja loputasid lähedal oma võrke. Üks paat oli Jeesuse sõbra Peetruse oma. Sellesse astus Jeesus ja palus sõuda paadiga kaldast natuke eemale. Meeleldi täitis Peetrus soovi.

Jeesus istus pingile ja hakkas paadist õpetama rahvast, kes oli kaldal. Selgesti kostsid ta sõnad üle vee. Tähelepanelikult kuulatasid inimesed kõnet.

Tähelepanelikult jälgisid ka Peetrus ja teised paadis olijad tähtsa õpetaja jutlust.

2. Peetruse kalasaak. Kui Jeesus jutluse lõpetas, ütles ta Peetrusele: „Sõua sinna sügavasse kohta ja heida võrgud sisse!” Peetrus imestas. Ta oli ju vana kalur ja teadis väga hästi, et mõttetu on kalapüük selgel keskpäeval. Ja sügavaist kohtadest ei olnud ta kunagi kala saanud, küll aga ranna lähedalt. Ta vastas Jeesusele: „Õpetaja, me oleme töötanud kogu öö ega ole midagi saanud, kuid sinu sõna peale heidan ma võrgud sisse.” — Ta tegi seda. Varsti täitusid võrgud kaladega. Paadis olijad katsusid püüniseid välja tõmmata, kuid ei suutnud, — võrgud hakkasid rebenema. Nad viipasid käega kaastelastele ja kutsusid neid appi. Kiiresti sõudsid kohale Johannes ja Jaakobus. Ühiselt tõmmati võrgud välja ja kalad koguti paatidesse. Mõlemad paadid said ääreni täis ja olid raskuse pärast vajumas. Sõuti kaldale. Kõik olid kokkunud nähtud suurest imest.

3. Peetruse kutsumine. Peetrus aga langes põlvili Jeesuse ette ja hüüdis: „Issand, mine ära minu juurest: olen patune inimene!” Peetrus tundis, et Jeesusega oli Jumal, kes oli saatnud korda suure ime. Jeesus oli püha, tema aga patune. Ka teised vaatasid aukartusega Jeesuse poole. Jeesus aga vastas: „Ära karda, Peetrus! Sest ajast pead sa inimesi püüdma. Käi minu järel!”

4. **Jeesuse jüngrid.** Peetrusest sai Jeesuse jün-
ger.¹ Ta jättis maha kõik — oma töö ja kodu,
ja perekonna, tõmbas paadi kaldale ja läks Jeesu-
sega. Ka tema vend Andreas tegi samuti. — Ke-
neetsareti järve ääres kutsus Jeesus veel ühe vendade
paari oma jüngreiks. Need olid Johannes ja Jaa-
kobus. Ka need olid kalurid, kes olid kuulunud sa-
geli Jeesuse jutlusi ja olid nüüd näinud Peetruse
suurt kalasaaki. Nemadki olid õnnelikud, et Jeesus
neid kutsus. Nad jätsid samuti kõik maha ja hak-
kasid Jeesusega käima.

Nii valis Jeesus endale kaksteistkümmend jüngrit.
Need olid alati tema juures ja saatsid teda kõik-
jal. Nad kuulasid Jeesuse kõnesid, kui ta jutlustas
suurtele rahvahulkadele. Nad nägid Jeesuse võim-
said imetegusid. Mõnikord viis Jeesus oma jüngrid
üksindusse, palvetas nendega ja õpetas neid eraldi.
Teinekord saatis ta neid paarikaupa välja jutlust pi-
dama. Suure rõõmuga läksid siis jüngrid linnadesse
ja küladesse, kõnelesid armsast taevasest Isast ja kut-
susid inimesi käima Jeesuse järel. Nüüd olid nad
tõesti inimeste püüdjad, kes kogusid rahvast Jumala
riigile. Kui nad siis jälle oma õpetaja juurde tagasi
tulid, jutustasid nad temale, kus nad olid käinud

¹ Jünger — saksa k. tähendab noorem. Jeesuse jünger — Jee-
suse õpilane.

ja mis nad olid teinud. Siis olid kõik röömsad ja tänasid üheskoos Jumalat.

Ometi ei jäänud kõik jüngrid Jeesusele ustavaks. Ühest sai äraandja — see oli Juudas.

Mitte teie ei ole mind valinud, vaid mina olen teid valinud.

14. Jeesus vaigistab järvel tormi.

1. Jeesus sõidab jüngritega järvele. Teispool Keneetsareti järve asetses Kergeesa linn. Seal ei olnud veel Jeesus rahvale kuulutanud oma taevast Isa. Sinna tahtis ta nüüd sõita rahvast õpetama. Seepärast ütles ta õhtul oma jüngritele:

„Läheme teispoole järve!”

Nad istusid laeva, tõstsid purjed ning sõitsid järvele. Rahvas kaldal soovis neile head reisi. Sel päeval oli Jeesus rahvast palju õpetanud ja haigeid ravinud. Ta oli väsinud päevasest tööst. Ta asetas laevapäras pea padjale ja uinus varsti.

Oli imeilus õhtu. Loojuv kuldne päike säras õhtuses hiilguses. Vesi oli järves imeselge. Sügavas järve põhjas võis näha mänglemaid kalu. Kui õnnelikud olid jüngrid! See oli ilus ning meeldiv sõit.

2. Torm ähvardab jüngrid uputada. Korraga muutus ilm kurjaks. Mustad pilved kerkisid

taevaservale ja katsid päikese. Kõva tuul käis üle järve. Vesi läks halliks ja hakkas vahutama. Järvel tõusid suured ja kõrged lained. Nad mängisid laevaga nagu pähklikoorega ja tahtsid laeva ümber paisata. Juba hakkas vett laeva jooksma. Jüngrite jõud oli lõppemas tuulele vastu pannes. Ilm aga läks ikka halvemaks. Säärast hirmsat tormi ei olnud jüngrid millalgi näinud. Surm seisis neil silmade ees.

3. Jeesus vaigistab tormi. Mis aga tegi Jeesus? Rahulikult puhkas ta laevas. Võitluses tormiga olid jüngrid ta hoopis unustanud. Nüüd surmahädas tuli Jeesus jüngritele jälle meelde. Kuidas võis ta magada seesuguses vihases tormis! Jüngrid ruttasid Jeesuse juurde ja äratasid ta unest.

„Õpetaja, kas sina sellest ei hooli, et me hukume?“ ütlesid nad.

Jeesus tõusis. Kartuseta vaatas ta mässavale järvele. Ta kõrval seisis surnukahvatud jüngrid. Jeesus pöördus nende poole ja ütles neile:

„Mispärast olete teie arad, teie nõdrausulised? Mispärast kardate teie?“

Siis tõstis ta käe, ähvardas tuult ja tormi ning ütles müriseva häälega:

„Ole vait ja vaga!“

Sündis ime. Torm ja järv kuulsid ta sõna. Torm andis järele ja lained jäid väiksemaks. Viimaks kadusid nad täiesti.

Järv oli jälle vaga ja vesi selge. Vaikselt seisid jüngrid ning imetlesid Jeesust. Palju imesid olid nad sel päeval näinud. Tormi vaigistamine aga oli nende meelest kõige imelikum. Tasa ütlesid nad üksteisele: „Kes siis on seesinane, et ka tuul ja järv ta sõna kuulevad?” Ja neil oli häbi oma kartusest.

Jeesus ütleb: „Minule on antud kõik meelevald taevas ja maa peal.”

15. Jeesus sööda imelisel kombel viis tuhat meest.

1. Jeesus suure hulga rahvaga tühjas kohas. Kord tuli Jeesus jüngritega puhkama tühja kohta Keneetsareti järve lähedale. Seal oli liivane maa ja kasvas ainult haljast rohtu. Siin tahtis Jeesus ööbida ning olla üksinda. Siiagi voolas ta juurde palju rahvast jumalasõna ja ta õpetust kuulama. Palju kanti siia ka haigeid. Jeesus pidi nad terveks tegema. Ligines öhtu. Ükski aga ei mõtelnud koju minna. Hinge kinni pidades kuulas rahvas Jeesuse imeilusat jutlust. Seejuures unustas ta kõik, isegi öhtusöögi. Alles siis, kui Jeesus oli oma kõne lõpetanud, tundis rahvas nälga.

2. Imeline viie tuhande mehe toitmine. Jeesuse jüngrid astusid ta juurde ja ütlesid talle:

„Siin on tühi koht ja aeg jääb hiliseks. Lase rahvas ära. Neil ei ole midagi süüa. Mingu nad ümberkaudu küladesse endile leiba ostma!”

Rahulikult vaatas Jeesus jüngreile otsa ja ütles neile:

„Andke teie neile süüa!”

Jüngrid imestasid ja tegid suured silmad. Neil oli rooga ainult enestele ja temale. Rahvale sellest ei jatkunud.

„Kas me peame minema leiba ostma ja rahvale süüa andma?” ütlesid nad Jeesusele.

Jeesus küsis neilt: „Mitu leiba teil on?”

„Viis leiba ja kaks kala,” vastasid jüngrid.

Jeesus käskis rahvast istuda ridade kaupa haljale rohule. Mõnesse ritta asetati 50, mõnesse sada meest. Nüüd ütles Jeesus jüngreile:

„Tooge siia need viis leiba ja kaks kala!”

Leivad olid küpsetatud nagu koogid. Jeesus võttis leivad ja murdis nad tükkideks. Siis tõstis ta silmad taeva poole, kus elas ta Isa. Ta palus oma Isalt õnnistust, et leiba kõigile jatuks.

Jeesus andis leivad ja kalad jüngreile. Need kandisid korvides leibu ja kalu ridade vahele ning jagasid rahvale.

Ja vaata imet! Leib ja kalad ei lõppenud. Kõik sõid ja nende kõhud said täis. Sööjaid oli viis tuhat meest.

Nüüd ütles Jeesus jüngerile:

„Koguge ülejäänud palukesed, et midagi kaotsi ei läheks!”

Ja jüngrid said palukesi tervelt 12 korvitäit.

Selle imeteo eest tahtis rahvas Jeesuse kuningaks tõsta. Jeesus aga kadus nende eest kõrvale mäele.

Kõikide silmad ootavad sind, ja sina annad neile nende roa omal ajal.

Viisil: Oh Jeesus Kristus, tule sa. P. 31.

Tee käsi lahti heldesti,
et sinu armu maitseme,
ja oma lapsi toida sa,
kes linnukesi söödad ka.

(L. 77, 2)

16. Jeesus äratab surnuist Jairuse tütrekese.

1. Jairus palub Jeesuselt abi. Ilusal järvekaldal asetses Jeesuse armsaim linn Kapernaum. Seal elas kogudusekoja ülem Jairus. Ta 12-aastane tütreke oli raskesti haigestunud. Tütarlaps lamas asemel. Ta nägu punetas palavikust. Silmad olid tal kinni. Ta oli nagu surnu. Akna eesriided olid haige toas alla lastud varjuks päikese vastu. Laual seisis rohu-

pudeleid. Isa ja ema valvasid haige tütrekese sängi juures. Tasa käisid nad toas. Nad kartsid haige rahu rikkuda. Haige juurde tuli arst. Kurvalt raputas ta pead.

„Mina ei saa siin aidata!” ütles ta lapse isale. Abitult langes isa toolile. Ta peitis näo käte vahele, värises kõigest kehast ja nuttis. „Kas tõesti sureb minu ainus laps! Kas keegi ei või aidata mu päikesepais- telist ning kallist tütrekest!” kurvastus isa. Ema ai- mas halba ja valas härdasti pisaraid. Korruga tõusis Jairus toolilt. Ta silmis säras rõõmus tuluke. Ta kummardus naise poole ning ütles julgesti:

„Meie tütar ei sure! Jeesus Naatsaretist on praegu Kapernaumas. Tema võib ja tahab meid aidata!”

Ruttu läheb rikas ja suursugu Jairus Jeesust otsima. Ta leiab Jeesuse ta jüngritega Peetruse vae- ses kalamehehurtsikus. Jairus langeb Jeesuse ette põlvili, palub teda silmaveega ning ütleb:

„Minu tütreke vaagub hinge. Ma palun, tule ja pane oma käed tema peale, et ta terveks saaks ja ellu jääks!”

2. Sulane kuulutab Jairuse tütre surmast.

Jeesus läks Jairusega, temaga ühes ta jüngrid ning palju rahvast. Äkki jookseb Jairusele vastu üks tema sulaseid. Valu läbib Jairuse südame. Ta kahva- tab. Vist toob sulane kurva sõnumi haige tütre surmast. Nii oligi.

„Su tütar on surnud! Mis sa enam õpetajat vaevad!“ ütles sulane. Isa silmist purskasid valu-
pisarad. Ta suust kuuldus leina- ja kaebehääli.

Armsasti vaatas Jeesus Jairusele otsa, trööstis teda ja ütles talle:

„Ära kard! Usu aga!“

3. Jeesus äratab surnuist Jairuse tütre. Nad saabusid leinamajasse. Seal oli palju vilepuhujaid ja nutunaisi. Need nutsid ja kaebasid valju häälega ühes leinajatega. Selline oli juudalaste komme. Rahvast oli seal nii palju, et Jeesus vaevaga läbi pääsis. Jeesus ütles rahvale:

„Mis tüli te teete ja nutate? Laps pole surnud, ta magab.“

Rahvas aga teadis, et lapsuke on surnud. See-
pärast naersid nad Jeesust!

Jeesus astus surnu tuppa. Ta võttis endaga kaasa lapse isa, ema ja kolm jüngrit. Kõik teised saatis ta toast välja. Lapsukese käed olid külmad ja kanged. Ta ei hinganud. Laps oli surnud. Jeesus astus surnu juurde, hakkas ta käest kinni ning ütles valju häälega:

„Neitsike, ma ütlen sulle, tõuse!“

Lapse vanemad ei uskunud oma silmi. Nende tütreke lööb silmad lahti, hingab esiti pikalt, siis sügavamalt ja tõuseb voodist. Ema ja isa kaelustavad ning suudlevad oma tütart. Rõõmupisarad läigivad

silmis. Tasa lahkus Jeesus majast. Rahvast, kes kõike seda nägi, valdas ehmatus. Jüngrid aga kiitsid ning tänasid Jumalat. Nad olid jälle näinud Jeesuse au ja väge. Naatsareti Jeesus oli saanud võidu surmast. Ta oli Jairuse tütrekese surnuist äratanud.

Ära karda, mina olen sinuga!

Viisil: Nüüd hing'vad inimesed. P. 117.

Kui noori lapsuke
meilt riisub surmakäsi,
ei ole kadund nad.
Neid üle ilma vaeva
on Isa viinud taeva,
seal nemad õndsalt elavad.

(L. 608, 1)

17. Jeesus äratab surnuist Naini noormehe.

1. Jeesus kohtab Naini linna väravais matuserongi. Jeesus läks oma jüngritega Naini linna. Palju rahvast käis ta järel. Linna väravais kohtas Jeesus matuserongi. Maeti noormees. Teda kanti puusärgis kalmistule. Noormees oli lesknaise ainuke poeg. Nüüd oli surm ta emalt riisunud. Palju lootusi oli ema pannud oma pojale. Poeg pidi vanadu-

Jeesus äratab surnuist Naini noormehe.

ses teda hooldama, olema talle toitjaks ning toeks. Halastamatu surm aga viis ta lootused hauda. Kui rõõmus ja terve oli ta enne! Ja nüüd! Kahvatu nägu, külmad käed, kanged liikmed ja kinnised silmad. Kogu keha oli mähitud valgesse surilinasse. Ainult nägu oli paljas. Kuldne päike ei naeratanud enam temale. Puusärgi järel käis ema leinarüüs. Ta nuttis. Pisaraid voolas tal ojana. Ta pidi nõrkema murest ning kurbusest. Kaks naist hoidis teda jalul. „Minu armas poeg!“ nuuksus ema, „miljalgi ei näe ma sind enam, ei kuule sinu armast häält, ei pigista sinu sooja kätt. Üksinda olen nüüd maailmas. Tuleks minulegi surm!“

2. Jeesus äratab surnu. Jeesuse meel muutus härdaks, kui ta seda kõike nägi. Ta astus surnu ema juurde ning ütles talle:

„Ära nuta, emakene!“

Imestusega tõstis naine oma silmad Jeesuse poole. Kuidas ei peaks ta nutma nii suures kurbuses! Ta ei saanud aru, et Jeesus tahab teda aidata. Jeesus lähenes surnule, hakkas puusärgist kinni ning heitis pilgu surnukandjaile. Need imestasid ja panid puusärgi maha. „Mis tahab Jeesus teha?“ küsisid juuresolijad. Jeesus aga ütles surnule kindla häälega:

„Noormees, ma ütlen sulle, tõuse!“

Vaata imet! Noormees avas silmad. Imestusega vaatas ta ringi, tõusis istuma ning hakkas kõnelema.

Jeesus võttis noormehe käest kinni, viis ta ema juurde ja andis ta emale. Rõõmust ja ehmatuses ei saanud ema sõnagi suust. Ta langes pojale kaela, suudles ning kaelustas poega ja nuttis rõõmu pärast. Siis laskusid ema ja poeg põlvili Jeesuse ette, suudlesid ta kätt ja tänasid Jumalat. Suure rõõmuga läksid kõik tagasi linna, Jeesus ühes nendega.

Tulge minu juurde kõik, kes teie vaevatud ja koormatud olete!

18. Jeesus õnnistab lapsi.

1. Emad lastega otsivad Jeesust. Oli imeilus suvepäev. Päike seisis kõrgel taevas. Kuumalt kõrvetas ta oma kiirtega maad. Tuuleõhkugi ei olnud õues. Lehed ja oksad ei liikunud puudel. Külätänavaile tõusid tolmutpilved, kui keegi seal liikus.

Kaugelt läheneb salk teekäijaid. Higi tilgub neil palgeilt. Üks teekäijaist on Jeesus Naatsaretist. Teekäijad on väsinud ja tahavad puhata. Seal ongi puu tihedate okste ja lopsakate lehtedega. Ta varjab väsinud rändurit kõrvetava päikese eest. Teekäijad jõuavad puu alla. Nad istuvad puhkama.

Kaks jüngrit sammub lähimasse külasse leiba ostma. Nad liginevad küla kaevule. Seal jutlevad emad oma lastest.

„Kes olete teie?“ küsivad emad.

„Suure õpetaja, Naatsareti Jeesuse jüngrid,“ vastavad mehed.

„Vägevat imetegijat, Naatsareti Jeesust, tahame meiegi näha ja teda näidata oma lastele!“ ütlevad emad.

Varsti asub külast teele terve rong inimesi. Emad oma lastega liiguvad sinnapoole, kus puhkab Jeesus oma jüngritega puu all. Mõnd väikest kannab ema kätel. Teised, suuremad, jooksevad ema kõrval. Mõnd hoiab ema käest kinni.

Juba kaugelt oli kuulda nende tulekut. Nad kõnlesid isekeskis. Ikka lähemale tulid nad Jeesusele. Ikka enam valjenesid nende hääled. Jüngrid kuulsid ning märkasid neid. Nad ei tahtnud neid lasta Jeesuse juurde, kes puhkas.

2. Jeesus õnnistab lapsi. Aga emad ei läinud ära. Julgesti ütlesid nad jüngreile:

„Me tahame Jeesust näha!“

Jeesus vaatas ümber. Seal seisid emad oma lastega. Rõõmsaks muutus Jeesuse meel, kui ta nägi nii palju lapsi. Ta kuulis jüngrite sõitlevaid sõnu emade vastu. Jüngrid ei lasknud neid tema juurde. Kurvaks sai siis Jeesus. Ta ütles jüngreile:

„Laske lapsukesed minu juurde tulla! Ärge keelake neid! Niisuguste päralt on Jumala riik!“

Armsasti ning hellasti vaatles Jeesus lapsi. Lapsed ei kartnud teda. Usaldusega lähenesid nad talle.

Usoõpetus algkoolile I. Jeesus õnnistab lapsukesi.

Ta võttis lapsukesed enda juurde ja silitas nende päid. Lahkesti vaatas ta neile silmi. Ta võttis nad oma sülle ja põlvedele, surus neid vastu rinda ja paitas nende põski. Siis istus ta nende keskele. Lapsed võtsid ta riideist kinni, istusid ta jalgade ette ja vaatlesid uudishimulikult ta lahket nägu. Nii istus ta laste keskel mõne aja. Siis tõusis ta, tõstis üles oma käed, pani nad laste peale ja õnnistas neid. Rõõmuga läksid emad lastega tagasi koju. Õnnest särasid nende silmad: Jeesus oli õnnistanud nende lapsi ning palvetanud nende eest.

Pisarsilmil ja kaua tuletasid nad meelde, kuidas Jeesus oli pannud oma õnnistava käe nende laste peale. Vanemate laste kõrvus aga helisesid unustamatult Õnnistegija sõnad: „Teie päralt on Jumala riik!”

Armastage teda! Ta on meid enne armastanud!

Viisil: P. 266.

Mu nimi taevas kirja pandud,
ma olen lapseks arvatud.
Ma olen Isa armus hoitud
ja kurja eest ka varjatud.
Ta süles hingata võin rahu.
Kui lapsukest mind kannab ta,
ei muud ma tea oma rõõmus
kui halastusest rääkida.

(L. 422, 1.)

19. Hea karjane.

1. Karjased meil ja hommikumaal. Meil on karjasteks tavaliselt väikesed poisid või tüdrukud, kes kooli vaheajal sellega endale ülalpidamist teenivad. Ei ole sellise väikese karjase hoole all ka suuri karju. Kümme lehma ja parkümmend lammast — need on harilikult meie karjase hoolealused. Sageli aga veel vähem. Metsatukk oja ääres või võsastik põllu serval, see on meie karjase kuningriik. Sinna ajab ta oma karja, seal ta valvab oma lehma ja lambaid, et need põllule ei läheks.

Hoopis teine lugu on hommikumaal. Seal on suured karjad. Sajad loomad on seal ühe karjase valvata. Muidugi ei suudaks väike poiss või tüdruk niisugust karja hoida. Seal on karjasteks täiskasvanud mehed. — Igal hommikul tuleb karjane karjaajuurde ja avab värava. Ta kutsub oma lambaid, need tunnevad oma karjase häält ja järgnevad talle. Natuke eemal seisab teine karjane. Ka selle häält tunnevad tema loomad ja lähevad ta järele. Nii lähevad karjased ees ja lambad järgnevad neile. — Karjane juhib oma karja heale karjamaale. Kui loomad küllalt on söönud, viib ta nad kaevu juurde või oja äärde jooma. Teraselt valvab karjane oma karja. Kui läheneb hunt, siis peletab ta selle eemale. Mõnikord tuleb kiskjatega isegi võitlusse astuda. Ka va-

rast ei lase karjane karja sekka. — Kui aga mõni talleke on kadunud, siis läheb ta seda otsima. — Niisuguseid karjaseid on praegu hommikumaaal, niisugused olid nad ka Jeesuse päevil.

2. Jeesus — hea karjane. Kord rääkis Jeesus rahvale tähendamissõna ja ütles: „Mina olen hea karjane. Hea karjane jätab oma elu lammaste eest. Mitte nõnda ei ole palgaline. Kui see näeb hundi tulevat, siis põgeneb ta. Hunt tungib karja, murrab lambaid ja ajab nad laiali. Palgaline ei hooli lambaist. Mina aga olen hea karjane ja tunnen omi ja minu omad tunnevad mind. Mina jätan oma elu lammaste eest. Minul on veel teisi lambaid; need ei ole sellest laudast. Needki pean ma siia tooma; ka nemad kuulevad minu häält. Siis on üks kari ja üks karjane.“

3. Karjane otsib talle. Teinekord jutustas Jeesus: „Ühel karjasel oli sada lammast. Iga päev ajas ta nad karjamaale ja hoolitses kõigiti nende eest. Ühel päeval märkas ta, et üks talleke puudus. See oli karjast kadunud. Karjane jättis 99 lammast karjamaale ja tõttas kohe oma kadunud talle otsima. Ta käis läbi võsastiku ja uuris hoolega kuristikke ja auke. Ta kutsus oma tallekest nimepidi. Viimaks leidis ta kadunud lamba. See oli jäänud kinni kibuvitsapõõsa teravasse okkaisse. Vaeseke oli rabelnud ja püüdnud vabaneda, kuid asjata. Ainult haavanud

oli ta ennast ja verepisarad olid mitmest kohast värvunud punaseks ta pehme villa. Suure rõõmuga tõttas karjane oma väsinud lambakese juurde. Ettevaatlikult vabastas ta selle okaste vahelt, tõstis ta siis õlale ja ruttas tagasi karja juurde. Teistele karjastele hüüdis ta juba kaugelt: „Olge minuga rõõmsad: olen leidnud oma kadunud lamba!”

4. **Jeesus — minu hea karjane.** Jeesus on ka meile hea karjane. Ristimise läbi on ta meid oma talledeks vastu võtnud. Tema tunneb igapäev meist nimepidi. Ta on rõõmus, kui kuuleme ta häält ja järgneme temale. Kui mõni laps ei taha tema sõna kuulda, siis on ta kurb nagu karjane, kes on kaotanud oma talle. Kohe tõttab ta meid otsima ja kutsub meid ikka jälle uuesti.

Maailmas on veel palju lapsi, kes ei ole kunagi kuulnud hea karjase kutset ja ei ole ka ristitud. Ka neid kutsub Õnnistegija. Oh, et needki kuuleksid ja tuleksid Jeesuse juurde!

Jeesus ütleb: „Mina olen hea karjane. Hea karjane jätab oma elu lammaste eest!”

20. Kadunud raha.

Jumala otsivast armastusest jutustas Jeesus oma kuulajatele järgmise ilusa loo: „Oli kord töölisnaine. Igal hommikul tõttas ta varakult tööle ja õhtul tuli

ta väsinult koju. Ometi oli ta rõõmus, sest iga päev teenis ta ühe drahmi¹. Sellega võis ta aidata toita perekonda ja osta lastele riideid. Tulnud töölt, läks ta kohe kapi juurde ja pani sinna rahatüki, mille talle peremees oli andnud. Kord tahtis ta koguda kümme drahmi, et selle eest midagi suuremat osta. Nüüd töötas ta erilise hoolega ja oli kokkuhoidlik, et mitte asjata raha raisata. — Jälle tuli ta töölt ja läks rõõmuga kapi juurde, et sinna rahatükk lisada, sest just täna pidi kümme drahmi täis saama. Aga kui ta hakkas rahatükke loendama, leidis ta neid ainult üheksa. Naine kohkus ja oli kurb. Kuhu ometi oli jäänud üks, sest neid pidi olema kümme. Vist oli ta selle kogemata kapist maha tõmmanud ja raha oli veerenud pimedasse nurka.

Kiiresti süütas ta küünla ja hakkas otsima kadunud rahatükki. Samm-sammult ja hoolega silmitses ta põrandat. Toanurgad, söngi- ja kapi-aluse otsis ta erilise hoolega läbi. Luuaga pühkis ta puhtaks kaugemad toanurgad. Ja kui siis ilmus nähtavale kadunud rahatükk, haaras naine selle kiiresti pihku ja viis teiste juurde kappi. Nüüd oli ta õnnelik, sest ta oli leidnud oma kaotatud raha. Naabrinaistele aga hüüdis ta üle õue: „Olge minuga rõõmsad, sest olen leidnud oma kadunud rahatüki!”

¹ 1 drahm = 75 penni.

Jeesus aga lisis lõpuks: „Nõnda on rõõm Jumala ingleil ühe patuse pärast, kes meelt parandab.”

21. Kadunud poeg.

Teinekord jutustas Jeesus rahvale järgmise loo Jumala armastusest.

1. Poeg lahkub isamajast. Kord elas rikas põllumees. Palju oli tal varandust, palju sulaseid ja ümmardajaid. Samuti oli tal palju hooneid, põlde, hobuseid, lehma ja lambaid. Sel mehel oli kaks poega. Vanem poeg töötas põllul nagu sulane ega nurisenud millalgi. Nooremale aga ei meeldinud töö sugugi. Sageli vihastus ta ja ütles: „Miks pean mina isamajas nii palju töötama!” Mõned ta sõbrad olid lahkunud isamajast ja võõrsile elama asunud. „Võõrsile tahan minna minagi!” mõtles ta kord. Ta läks isa juurde ning ütles talle:

„Isa, ma tahan minna laia maailma õnne katsuma. Anna mulle kätte minu osa pärandusest!”

Isa kahvatas ning imestus. Ta luges pojale tema osa pärandusest lauale. Viimast ööd magas poeg isamajas. Rõõmuga jättis ta hommikul isamaja jumalaga.

2. Poeg raiskab isa raha. Ta tuli võõrasse linna ja elas seal uhkesti ja rikkasti. Tööd ta ei tei-

nud. Ta sõi peeni roogi, jõi kalleid veine, kandis toredaid riideid ja ostis uhkeid iluasju. Tal oli palju sõpru. Neid kutsus ta enda juurde sööma ja jooma. Rõõmsasti elas ta nendega — tal oli ju palju raha. Nii möödus nädalaid ja kuusid. Kord vaatas ta oma rahakasti. Ta lõi näost valgeks. „Mis see on,“ tulid tahtmatult ta suust sõnad, „kasti põhi on näha!”

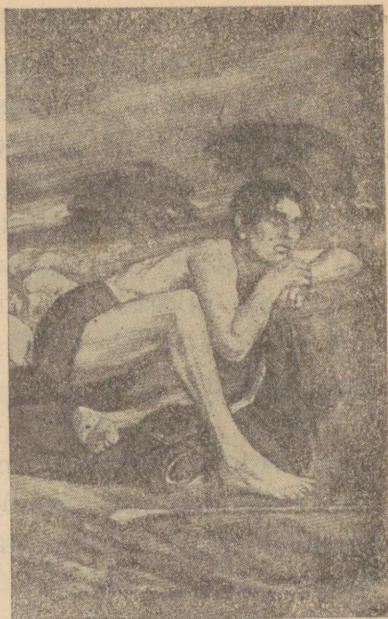
Siiski elas ta lõbusasti edasi. Möödus veel natuke aega, ja rahakast oli tühi. Ta katsus läbi oma taskud. Ka need olid tühjad. Ta oli isa vara ära raisanud. Isa raha oli pillatud ja otsas. Poeg oli vaeseks jäänud.

3. Poeg hädas ja viletsuses. Kui armetu oli ta nüüd! „Mul on aga palju sõpru,“ mõtles ta, „ega's nemad mind hätta jäta!” Ta koputas ühe, teise ja kolmanda sõbra uksele. Asjata, ukсед jäid kinni. Õnnetuseks tuli sinna maale veel kange nälg. Leib kallines. Poeg oli juba ammugi maha müünud kõik asjad ja raisanud saadud raha. Tast oli saanud kerjus. Asjata otsis ta tööd. Viimaks naeratas talle õnn. Üks peremees võttis ta seakarjaseks. Kogu päeva istub ta õues. Sead tuhnivad ta ümber. Tal on nälg. Ta täidab oma kõhtu tühjade lestadega.

4. Igatsus isamaja järele. Kurvalt veedab ta päevi. Kui suur oli isamaja! Nüüd elab ta sigade juures. Isamajas sõi ta, mida süda igatses, nüüd nälgib ta. Isa ei sundinud teda tööle, nüüd hoiab ta sigu. Isamajas oli tal palju sõpru, siin ei hooli temast

keegi. „Ma ise olen süüdi oma hädas ning viletsuses!” ütleb ta. Imelikud mõtted hakkavad liikuma ta peas.

Minu isal on mitu palgalist, kel on leiba külluses, mina aga hukkun näljast. Tahan minna isa juurde ja temale ütelda: „Isa, ma olen patustanud taeva vastu ja sinu ees. Ma pole enam väärt, et sa mind oma pojaks nimetaksid. Pea mind palgalisena!” Nii mõtles poeg.

Kadunud poeg.

5. Tagasi isamajasse. Kurvaks jäi isa, kui noorem poeg ta majast lahkus. Ta ei võinud unustada oma armast poega. Alati seisis poeg tal silme ees. „Tuleks ta ometigi tagasi!” kurvastus isa. Päeval vaatas ta tänavale ja ootas poega. Öhtul kuulatas ta laua taga, kas ei lähene poja sammud. Selge ilmaga püüdis ta katuselt näha, kas ei tule juba ta poeg. Kõik oli asjata.

Kord istus ta akna all ja vaatas kurvalt õue. Äkki hüppas ta toolilt ja jooksis tänavale. Ta oli kaugelt

näinud ammu isamajast lahkunud poega kodu poole tulevat. Kas see oli tema armas poeg? Näruseis riideis, palja jalu, kõhn ning näljane!

Juba seisatab isa poja ees. Poeg langeb isa jalge ette, nutab ja ütleb talle:

„Isa, ma olen patustanud taeva vastu ja sinu ees. Ma pole väärt, et sa mind oma pojaks hüüaksid!”

Isal oli pojast hale meel. Ta tõstis poja üles, süleles ja suudles teda kaua-kaua. Siis ütles ta oma sulaseile:

„Tooge kõige kallim kuub ja pange mu poja selga. Andke temale sõrmus sõrme ja kingad jalga. Tapke üks nuumvasikas, söögem ning olgem rõõmsad. Minu poeg oli surnud, ta on jälle elavaks saanud. Minu poeg oli kadunud, ta on leitud!” Ja nemad olid kõik väga rõõmsad.

Rikas isa selles loos on Jumal, kadunud pojaks on patune inimene, kes Jumala on maha jätnud.

Nagu rikas isa võttis vastu oma kadunud poja, nõnda annab helde Jumal andeks inimesele, kes oma süüid kahetseb.

Anna meile andeks meie võlad.

Kadund lammast karjane
otsib väga hoolsast' taga:
enam püüab Jeesuke,
mis on eksind, kätte saada.
Oh et kõik ka tuleksid!
Jeesus kutsub patuseid!

(L. 381, 3.)

22. Rikas mees ja vaene Laatsarus.

1. Rikka mehe elu. Kord elas suures ning uhkes majas rikas mees. Tal oli palju raha, mida ta kulutas ainult enese tarbeks. Tubades oli tal kallis mööbel, põrandail pehmed vaibad. Suurepärane aed ümbritses ta maja. Keset aeda oli purskkaev. Aias kasvas punaseid õunu, kollaseid pirne ning magusaid ploome. Palju oli aias lillepeenraid ja rohelisi põõsaid. Roosid lõhnasid imehästi. Rikas mees ehtis ennast purpuri, sameti ja kalli linase riidega. Ta sõi peeni roogi ning teenijad täitsid ta klaasi kalli veiniga. Voodist tõusis rikas siis, kui teised olid juba teinud palju tööd.

2. Vaene Laatsarus. Rikka mehe majas käis iga päev kerjamas vaene Laatsarus. Otsalõpnud, hall ja vana oli Laatsarus. Ta keha katsid kaltsud. Kätel ja jalgadel oli tal paiseid, mida koerad lakkusid.

Vaene Laatsarus.

Laatsarus täitis oma kõhtu leivaraasukestega, mis kukkusid rikka laualt. Sageli pidi ta lahkuma rikka maja juurest tühja kõhuga. „Oh Jumal, kutsu mind ometi kord enda juurde!” ohkas vaene Laatsarus.

3. Rikas mees ja vaene Laatsarus surevad. Laatsarus suri tänaval. Matjad panid ta keha kasti ja viisid kalmistule.

Varsti suri ka rikas. Suur oli kurbus ja lein tema majas. Palju vilepuhujaid, nutunaisi ning sõpru tuli teda leinama. Rikkale mehele korraldati uhked matused. Ta maeti kallis puusärgis, ja leinarong saabus kalmistule vilepuhujate saatel.

4. Laatsarus taevas, rikas tules. Laatsaruse kandsid inglid taevasse. Nad asetasi tema Aabrami sülle. Seal istus ta nagu laps ema põlvedel. Lõp-

matut rõõmu tundis Laatsarus taevasest ilust. Imekaunisti laulsid seal inglid. Lilled ning roosid lõhnasid seal tuhat korda magusamini kui maa peal. Kõik hiilgas ning säras. Taevas ei olnud haigust, nälga ega janu. Kui õnnelik oli Laatsarus! Korruga kuuleb Laatsarus tuttavat häält. Kaugel põleb suur tuli. Tules näeb ta rikast meest. Rikas karjus suure häälega ning ütles:

„Isa Aabram, heida armu! Läkita Laatsarus, et ta kastaks vette oma sõrme otsa ja jahutaks minu keelt. Mind vaevatakse väga selles tules!”

Aga Aabram ütles talle:

„Poeg, mõtle, sa oled maitsnud maapealses elus head põlve. Laatsarus on kannatanud palju kurja. Teda rõõmustatakse nüüd siin, sind aga vaevatakse. Pealegi on meie ja teie vahel suur vahe. Kes siit tahab teie juurde minna, ei või seda. Ja sealt meie juurde tulla pole ka võimalik!”

Rikka mehe ja vaese Laatsaruse looga näitas Jeesus rahvale ja oma jüngreile, et jumalasõnast peame õppima, kuidas elada.

Sinu sõna on mu jalale lambiks ja valguseks mu jalgtee peal.

23. Palmipuudepäha.

1. Meie palmid. Meie maal palmid ei kasva, aga me pühitseme igal kevadel palmipuudepäha. Me murrame paju küljest oksakesi, millel on väikesed pehmed urvad küljes, ja toome neid kevadekuulutajaina tuppa. Need on meie palmioksad. Palmipuudepähal teeme neist kimbukesi ja paneme toas vaasi.

2. Paasapäha Juudamaal. Seal maal, kus Jeesus elas, pühitseti igal kevadel paasapäha. Suured rahvahulgad lähedalt ja kaugelt tõttasid selleks pühaks Jeruusalemma. Kõik teed olid täis rändureid. Tulijad ei mahtunud kõik linna. Nad tegid linna ümbruses telgid ja elasid pühade ajal nendes. Kaheteistkümneaastasena oli Jeesus vanemate seltsis esimest korda Jeruusalemas käinud ja seal paasapäha pühitsenud. Täiskasvanuna käis ta sageli pühade ajal Jeruusalemas.

3. Jeesuse pidulik Jeruusalemma minek. Teiste ränduritega tuleb Jeesus ka nüüd Jeruusalemma, et siin pühitseda paasapäha oma jüngrite seltsis. Kui nad jõudsid linna ligidale Õlimäe lähedale, kutsus Jeesus kaks jüngrit enda juurde ja ütles:

„Minge lähedasse alevisse. Seal leiate te kinniseotud eesli. Tooge ta mulle. Kui aga keegi teilt midagi küsib, siis kostke: Issandale on teda tarvis. Küll ta siis lubab.“

Jeesuse pidulik Jerusalemma minek.

Jüngrid tegid nii, nagu Jeesus oli käskinud. Nad tõid eesli, laotasid oma riided tema selga ja panid Jeesuse sinna istuma. — Nii liikus Jeesus oma jüngerite keskel linna poole. Rahvahulk tundis tema ära ja tervitas teda vaimustusega. Paljud laotasid teele oma riideid. Ühed raiusid palmioksi ja pildusid neid maha. Teised jälle lehvitasid okstega. Kõik aga hüüdsid:

„Hosianna¹ Taaveti pojale! Kiidetud olgu, kes tuleb Issanda nimel! Hosianna kõrges!”

Pidulikult läks Jeesus Jeruusalemma. Rahvas tervitas teda kui kuningat. See oli esimene palmipuudepüha.

Vaata, ma tahan tulla ja sinu juures elada, ütleb Issand.

Viisil: Armas Jeesus, avita. P. 169.

Hosianna, tõstke häält,
hosianna hüüdke vahvast!
Poeg nüüd Isa järje päält
tuleb vaat'ma oma rahvast.
Kõik maailm nüüd teda kiitku,
hosianna rõõmsast hüüdku!

(L. 110, 1.)

¹ Hosianna — tervitushüüe — tähendab: Aita ometi! Issand, aita!

24. Jeesuse vastased ja äraandja.

1. **Vastaste viha.** Suure rahvahulga seas oli ka neid, kes teistega kaasa ei hõisanud ega lehvitatud Jeesusele palmioksi. Vihaselt seisid nad tee ääres ja vaatlesid pidulikku rongkäiku. Käed olid neil rusikas. — Need olid Jeesuse vastased — preestrid ja rahvajuhid. Juba ammu kadestasid nad Jeesust rahva suure poolehoidu pärast. Kui nad aga nägid Jeesust palmipuudepühal rahvamurru keskel ja kuulsid rahva tervitusi, siis süttis neis viha. Nad said aru, et rahvas pöörab neile varsti selja ja läheb Jeesusega. — Ühiselt pidasid nad nõu, kuidas Jeesus hukata.

Järgnevail päevil õpetas Jeesus templis rahvast. Tal oli palju kuulajaid. Tema vastasedki olid seal. Meeleldi oleksid nad tema kohe kinni võtnud, kuid rahva pärast ei julgenud nad seda. — Kõigiti katsusid nad aga rahva keskel õhutada vihavaenu Jeesuse vastu.

2. **Äraandja Juudas.** Suur oli Jeesuse vastaste rööm, kui üks Jeesuse jängreist — Juudas — tuli nende juurde. Ta ütles, et ta tahab neid aidata Jeesuse kinnivõtmisel.

„Mis te mulle maksate, kui ma Jeesuse teie kätte annan?“

„Kolmkümmend hõbetükki,“ vastasid preestrid. Juudas oli sellega nõus.

„Olge siis valmis ja oodake! Küll ma annan teile parajal ajal märku, et võite tema kinni võtta.“

Valvake ja paluge, et teie kiusatusse ei saa.

25. Jeesuse viimne õhtu.

1. Ühine söömaaeg. Saabus neljapäev. See oli tähtsaim päev paasapähas: siis söödi paasatalle. Jeesus teadis, et ta järgmisel päeval sureb. Viimse õhtu ta tahtis veeta oma jüngrite keskel. Ta saadab kaks jüngrit linna ja käsib neil valmistada paasatalle. — Jüngrid täidavad käsu ja korraldavad õhtusöögi vaikes kõrvalises ruumis.

Õhtu saabumisel tuleb sinna ka Jeesus teiste jüngritega. Istutakse üheskoos sööma.

„Ma olen südamest igatsenud seda paasatalle teiega süüa, enne kui ma kannatan,“ ütles Jeesus.

Jüngreid valdab kurbus. Nad aimavad, et neid ootab lahkumine nende armsast õpetajast.

Söögi ajal ütleb Jeesus jüngreile:

„Ma viibin täna viimset korda teie keskel. Üks teie hulgast annab mind ära.“

Jüngrid ei taha seda uskuda. Kes võiks nende hulgas olla äraandja? Järgemööda küsitlevad nad Jeesust:

Jeesus Ketsemane aias.

„Kas mina see olen? Kas mina see olen?“

Ka Juudas küsib:

„Kas mina see olen?“

„Jah oled,“ vastab Jeesus. „Mis sa teed, seda tee usinasti.“

Juudas lahkub ja läheb välja. — Oli öö.

Õhtusöögi lõpul manitseb Jeesus jüngreid. Ta käsib neid üksteist armastada, nõnda nagu tema oli neid armastanud. Lõpuks lauldi kiidulaulu.

2. Jeesus Ketsemane aias. Pärast õhtusööki läks Jeesus jüngritega linnast välja Õlimäele [Ketsemane aeda. Sageli oli ta siin viibinud. Ta kutsus Peetruse, Jaakobuse ja Johannese endaga ja ütles neile:

„Minu hing on väga kurb. Jääge siia ja valvake minuga!“

Ise eemaldus ta neist ja palus:

„Isa, kui see võib olla, siis mingu see karikas minust mööda. Mitte aga nii, nagu mina tahan, vaid nagu sina tahad.“

Ta tuli tagasi jüngrite juurde ja leidis nad magavat.

„Kas ei suuda teie ühtki tundi minuga valvata?“ ütles ta neile. „Valvake ja paluge, et teie kiusatusse ei satu!“

Uuesti läks Jeesus paluma.

„Minu Isa,“ ütles ta, „kui see karikas ei või minust mööda minna, siis sündigu sinu tahtmine.“

Jüngrid olid jällegi uinunud — Jeesus jättis nad. Ta läks ja palus kolmandat korda samuti. Siis ilmus ingel ja kinnitas palujat Jeesust.

Sinu tahtmine sündigu.

26. Jeesuse kinnivõtmine.

1. Ettevalmistused kinnivõtmiseks. Juudas teadis, kus Jeesus öösiti viibis. Teiste hulgast lahkudes tuli ta ülemate preestrite juurde ja ütles, et on saabunud paras aeg Jeesuse kinnivõtmiseks. Talle anti kaasa sõdureid mõõkade ja piikidega. Palju uudishimulikke saatis neid, kõikidel nuiad käes. — Tõrvikute valgusel sammusid kinnivõtjad läbi uinuva linna.

2. Jeesuse kinnivõtmine. Jeesus lõpetas palvetamise. Ta tuli Jüngrite juurde ja äratas nad.

„Magage pärast ja hingake!“ ütles ta. „Tund on tulnud. Äraandja on ligi!“

Ja tõesti. Aia värava ette oli jõudnud Juudas ühes saatjatega.

„Keda teie otsite?“ küsis Jeesus.

„Jeesust Naatsaretist!“ vastasid mehed.

„Mina olen see,“ kostis Jeesus.

Kinnivõtjad aga ei lähenenud. Uuesti küsis Jeesus:

„Keda teie otsite?“

„Jeesust Naatsaretist!“ kostsid tulijad.

Jeesuse vangivõtmine Ketsemane aias.

„Ma ju ütlesin teile, et mina see olen,“ vastas jällegi Jeesus. — „Laske aga need ära minna, kes minuga on!“

Juudas oli kinnivõtjaile ütelnud: „Kellele ma suud annan, see võtke julgesti kinni ja viige ära!“ Ta astus Jeesuse ette ja ütles:

„Tere, õpetaja!“ ja suudles teda.

Jeesus küsis: „Sõber, mispärast oled sina siin? Kas annad sa suudlusega mind ära?“

Nüüd haarasid sõdurid Jeesuse. Jüngrid tahtsid Jeesust kaitsta.

„Kas peame meie mõõgaga sekka lööma?“ küsis Peetrus.

„Pista mõõk tuppe!“ käskis teda Jeesus. „Kas arvad sa, et mina ei võiks praegu oma Isa paluda, et ta saadaks 12 leegioni¹ ingleid?“

Sõdurid sidusid Jeesuse käed. Neile ütles ta:

„Teie olete välja läinud otsegu röövli peale mõõkade ja nuiadega. Ometi olin ma iga päev püha-kojas õpetamas. Siis ei pistnud teie kätt minu külge.“

Kui jüngrid nägid, et Jeesus kinni seoti ja linna poole viidi, põgenesid nad hirmuga laiali.

Mina ei ole ükski: Isa on minuga.

¹ Leegion — suurim sõjaväeosa, rügement, palju.

27. Jeesus kohtus.

1. Jeesus suure kohtu ees. Kinnivõtjad viisid Jeesuse kohtukotta. Öösel oli kokku kutsutud juutide suur kohus. Oli tarvis kindlaks teha Jeesuse süü. Mitmed valetunnistajad astusid ette. Nende tunnistused ei läinud aga ühte, seepärast ei saanud kohus mingit otsust teha. — Jeesus aga vaikis. Siis küsis ülempreester:

„Miks sa ei vasta? Kas sa ei kuule, mis nad sinu vastu tunnistavad?“

Jeesus ei vastanud. Uuesti tõusis ülempreester, astus Jeesuse ette ja ütles:

„Mina vannutan sind elava Jumala juures: ütle meile, kas sa oled Kristus Jumala poeg?“

„Jah olen!“ vastas Jeesus.

Nüüd käristas ülempreester oma riided lõhki ja ütles:

„Tema on Jumalat teotanud! Mis tunnistajaid meil veel tarvis on? Teie olete kuulnud tema sõnu!“

Teised aga hüüdsid:

„Tema on surma väärt!“

2. Jeesus Pilatuse ees. Juutide kohus ei tohtinud aga kedagi surmaga karistada. Maavalitseja pidi enne otsuse kinnitama. Vara hommikul viidi

Jeesus Pilatuse ees.

Jeesus maavalitseja Pilatuse ette. Kaebajad süüdistasid teda ja ütlesid:

„See mees on riigivastane! Ta käib mööda maad ja ässitab rahvast mässule. Ta keelab keisrile maksta makse ja ütleb enese kuninga olevat.“

„Kas sa oled kuningas?“ küsis Pilatus.

„Jah olen,“ vastas Jeesus. „Minu kuningriik ei ole aga sellest maailmast. Muidu kaitseksid mind minu teenrid, et mind juutide kätte ei antaks.“

Pilatus ei leidnud Jeesusel süüd. Ta ütles kaebajaile:

„Teie olete selle inimese minu juurde toonud kui rahva ässitaja. Ma olen tema üle kuulanud, aga ei leia temal süüd. Ma tahan teda karistada ja lahti lasta.“

Uuesti seletasid juudid, et Jeesus on riigivastane, ja nõudsid surmaotsuse kinnitamist.

Pilatus sai aru, et juudid Jeesust kadedusest tahtsid hukata, kuid ei julgenud teda vabastada. Ta kartis rahvahulka, kes ihkas Jeesuse surma.

Seal maal oli viisiks anda armu suurteks pühadeks ühele vangile. Sel korral oli vangis kardetav mõrtsukas Parrabas. Pilatus küsis rahvalt:

„Keda soovite pühiks vabaks — Parrabast või Jeesust?“

„Parrabast!“ kisendas rahvas.

„Mis pean siis tegema Jeesusega?“ küsis Pilatus rahvalt.

„Löö tema risti! Löö risti!“ möirgas rahvahulk.

Pilatus tahtis rahvale meeldida. Ta mõistis Jeesuse surma ja andis ta sõdurite kätte ristilöömiseks.

Ära tunnista ülekohut oma ligimese vastu.

Viisil: P. 48.

Mis oled sina, armas Jeesus, teinud,
mis sind on surmakohtu ette viinud?
Mis on su süü, mispärast vastust annad
ja risti kannad?

(V. L. 174, 1.)

28. Jeesuse ristilöömine ja surm.

1. Jeesus ristil. Sõdurid viisid Jeesuse linnast välja Kolgata mäele, kus harilikult hukati roimareid. Rasket risti pidi kandma Jeesus ise. — Kui nad pärale jõudsid, löödi Jeesus risti. Ühes temaga ka kaks roimarit, üks paremale, teine vasakule poole. Palju inimesi oli tulnud hukkamispaigale. Nad seisid risti all ja pilkasid Jeesust:

„Teisi oled sa aidanud. Aita nüüd ennast. Astu ristilt maha, kui oled Jumala poeg!“

Jeesus aga palus: „Isa, anna neile andeks! Nad ei tea, mis nad teevad.“

Jeesus kannab oma risti.

Ka üks roimareist teotas Jeesust.

„Kui sa oled Kristus,“ ütles ta, „siis aita ennast ja meid!“ Teine aga sõitles teda ja ütles:

„Eks sinagi karda Jumalat! Sa oled ju samas hukatuses. Meie aga õiguse poolest, sest meie saavutame, mis meie töö väärt on. Seesinane ei ole ühtigi paha teinud.“ Ja ta ütles Jeesuse vastu:

„Issand, mõtle minu peale, kui sa oma kuningriiki tuled.“ Temale kostis Jeesus:

„Tõesti, mina ütlen sulle, täna pead sa minuga paradiisis olema.“

2. Jeesuse ema risti all. Kõik Jeesuse sõbrad olid ta maha jätnud. Ainult ema oli mõne tuttavaga Kolgatale tulnud ja seisis nüüd ahastuses poja risti all. Ka üks jünger, keda Jeesus eriti armastas, oli siia tulnud, et näha oma õpetaja viimseid hetki.

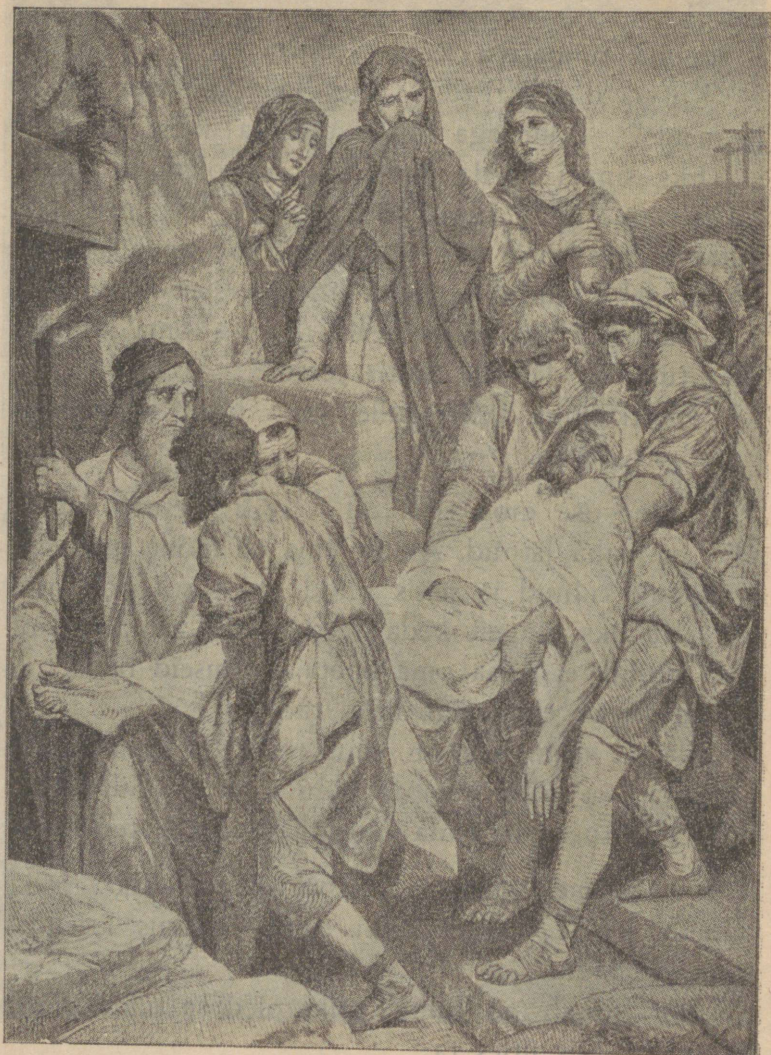
Kui Jeesus ema nägi, ütles ta:

„Naine, vaata, see on sinu poeg!“ Jüngrile aga ütles ta: „Vaata, see on sinu ema!“ Siis võttis jünger Jeesuse ema enda juurde ja hoolitses tema eest.

3. Jeesuse surm. Keskpäeva ajal läks päike pimedaks. See kestis kolm tundi. Jeesus kisendas suure häälega:

„Mu Jumal, mu Jumal, miks oled sa mind maha jätnud!“ Siis ütles ta:

„Mul on janu.“ — Üks lähedalolijaist jootis teda.

Jeesuse matmine.

„See on lõpetatud!” ütles nüüd Jeesus. Viimaks hüüdis ta:

„Isa, sinu kätte annan ma oma vaimu!” ja heitis hinge.

4. Jeesuse matmine. Kui lähenes õhtu, tulid mõned Jeesuse sõbrad ja võtsid ta surnukeha ristilt maha. Teda võiti lõhnavate rohtudega ja mähiti surnulinasse. Üks rikas mees, kes Jeesust armastas, pakkus Jeesuse viimseks asemeks oma uue hauakambri, mis oli raiutud lähedal kaljusse. Sinna pandigi Jeesus puhkama. Suur kivi veeretati haua ukse ette ja valvurid seati hauda valvama.

Suuremat armastust ep ole kellelgi kui see, et ta oma elu jätab oma sõprade eest.

29. Jeesuse ülesthõusmine.

1. Ülestõusmispüha hommik. Esimese nädalapäeva hommikul oli maavärisemine. Ingel tuli taevast, läks haua juurde ja veeretask kivi ukse eest ära. Ise istus ta selle peale. Ta nägu oli otsekui välk ja ta riided hiilgasid. Valvurid kohkusid teda nähes. Nad värisid hirmust ja jäid lamama kui surnud.

2. Naised haul. Samal hommikul läksid naised linnast Jeesuse haulale. Nad olid ostnud kalleid rohte ja tahtsid võida Jeesuse surnukeha. Teel kõnelesid naised isekeskis:

Jeesuse ülestõusmine.

„Kes veeretab küll suure kivi haua ukse eest ära?”

Kui nad haua juurde jõudsid, leidsid nad kivi eemaletõugatuna. Naised imestusid. Nad vaatasid hauda, aga ei leidnud Jeesust. Haud oli tühi. Nüüd kokkusid naised. Pärast märkasid nad hauas istuvat valgeis riideis inglit. See ütles:

„Ärge kartke! Teie otsite Jeesust. Miks otsite elavat surnute hulgast? Ta on üles tõusnud ja elus. Minge ja teatage sellest jüngreile!”

Naised lahkusid haualt ja rääkisid jüngreile, mis nad olid näinud. Mitu jüngrit tuli hauale. Ka nemad nägid, et haud oli tühi.

3. Jeesus ilmub jüngreile. Samal päeval ilmutas Jeesus end jüngreile. — Nad olid koos. Seal tuli Jeesus nende keskele ja rääkis nendega. Jüngrid kokkusid ega suutnud algul uskuda, et Jeesus elab. Mõne aja pärast ilmus Jeesus uuesti jüngrite hulka ja rääkis nendega. Siis tuletasid jüngrid meelde, et Jeesus oli kõnelnud oma ülestõusmisest. Nad uskusid ja olid rõõmsad, et Jeesus oli jälle elus.

Mina elan ja teie peate ka elama.

Viisil: Jumal, vägev valitseja. P. 182.

Halleluuja!¹ Haud on tühi,
ära leina asjata,
vaid sa silmad kuivaks pühi
rääkimata rõõmuga,
sest et tõusnud on su Looja.
Jeesus elab, halleluuja!

(L. lisa 1,2.)

Ap.-õigeusu lastele.

Ulestõusmispüha pealaul.

Kristus on surnuist üles tõusnud,
surmaga surma maha tallanud
ja neile, kes hauas olid, elu kinkinud.

30. Ulestõusnud Jeesus ilmub jüngreile Kaalileas.

1. Jüngrid kalapüügil. Paasapäha oli möödunud. Jüngrid pöördusid tagasi oma kodukohta Kaalileasse. Ühel õhtul ütles Peetrus:
„Ma lähen kalastama.“
„Ka meie tuleme ühes,“ ütlesid teised.
Nad sõudsid järvele, heitsid noodad välja, kuid ei saanud kogu ööl ühtki kala.

¹ Halleluuja tähendab „kiitke Issandat!“.

Ülestõusnud Jeesus ilmub jüngerile.

2. Jeesus ilmub jüngerile. Saabus hommik. Veel kattis udu järve ja ümbrust. Väsinud kalurid tüürisid paadi kaldale. Korraga märkasid nad järve ääres võõrast meest. Kuju paistis neile tuttavana, kuid kauguses ei seletanud nad hästi võõra nägu.

Võõras küsis:

„Lapsukesed, ega teil leivakõrvast ole?“

„Ei ole“, vastasid sõudjad.

Siis ütles vöõras:

„Heitke noot välja paremale poole laeva, siis leiate!“
Kalurid tegid nõnda, nagu õpetas vöõras, ja said nii palju kalu, et nad ei suutnud noota vedada.

3. Jüngrid tunnevad Jeesuse ära. Nüüd tundis Johannes vöõra ära. „See on Issand!“ ütles ta Peetrusele. Ka Peetrus oli samal arvamisel. Ta ei kannatanud oodata, kuni paat kaldale jõuab. Kiiresti sidus ta särgi enda ümber, hüppas vette ja ujus maale. Ta tahtis esimesena Jeesuse juurde jõuda.

Ka teised jõudsid varsti järele. Kaldal leidsid nad sütetule, millele oli pandud kalu ja leiba. Jeesus ütles neile:

„Tooge need kalakesed, mis praegu püüdsite!“

Siis läks Peetrus ja aitas nooda kaldale vedada. See oli täis suuri kalu. Jeesus kutsus jüngrid sööma. Ta ise võttis leiva ja jagas seda sööjaile. Kaladega ta toimetas samuti. Jüngrid tundsid ta ära, aga nad ei julgenud seda ütelda. See oli kolmas kord, kus jüngrid nägid Jeesust pärast ülestõusmist.

Ma tean, et mu Lunastaja elab.

31. Jeesuse taevaminek.

Nelikümmend päeva viibis Jeesus pärast ülestõusmist oma jüngrite keskel. Mitu korda näitas ta

Jeesuse taevaminek.

end neile ja jagas neile veel viimseid juhatusi. Ta käskis neid minna laia maailma ja kuulutada seda, mis ta oli neile õpetanud. Kord kogus ta oma jüngrid Õlimäele. Seal õnnistas ta neid viimset korda. Kui ta käed õnnistamiseks üles tõstis, siis võeti ta nende keskelt, ja pilv kandis ta taevasse. Üksisilmi vaatasid jüngrid taeva poole. Korraga silmasid nad kaht inglit, kes ütlesid:

„Kaalilea mehed, miks seisate siin ja vaatate üles? Jeesus, kes teilt võeti, tuleb tagasi samal kombel, nagu te nägite teda lahkuvat.“

Siis pöördusid jüngrid tagasi Jeruusalemma ja jäid palves ühtekokku.

Tema on üles läinud kõrgesse ja andeid andnud inimestele.

Viisil: Ma tulen taevast ülevalt. P. 38.

Nüüd, vagad, rõõmustelege,
et Kristus läinud taevasse,
sest laulgu rõõmsast' meie keel:
nüüd tänu olgu Kristusel'.

(L. 220, 1.)

III. Palveid ja laule.

Palveid ja laule ap.-õigeusu lastele.

1. Hommikupalve.

Viisil: Kui suur on Siionis:

Nüüd unest üles tõustes tahan
sind, Lunastaja, kiita ma,
su ette langedes siin maha
sind austan oma lauluga.

Mind, oma last, oh Issand, aita,
su heldust mulle üles näita!

2. Enne õpetust.

Viisil: Issand, Sind ma tahan kiita.

1. Armas Jeesus Lunastaja,
palume sind südamest:
ole meie õpetaja,
kaitse, hoia hädadest!

2. Anna rohkest' head vaimu,
kes mind juhhib eluteel.
Et ei langeks kurja võimu,
truuks jääks sull' süda, meel.

Viisil: Kui suur on Siionis.

Oh kõige heldem Issand, saada
meil' Püha Vaimu armu sa,
kes meile mõistust võtab anda,
me vaimu, jõudu kinnitab.
Et õpetust, mis kuulda saame,
me hoolsast' vastu võtaksime.

3. Söömapalved.

Enne sööma aega.

Kõikide silmad loodavad sinu peale, Issand.
Sina annad neile nende roa omal ajal,
teed lahti oma rohke käe ja täidad kõik,
mis elab, heameelega.

Pärast sööma aega.

Me täname sind, oh Kristus, meie Jumal,
et sa meid oled toitnud oma maapealse heaga.
Ära jäta meid ka ilma oma taevariigist.

4. Pärast õpetust.

Viisil: Ma õnnetu.

Mu Looja, sulle toome tänu
nüüd sinu suure armu eest,
mis väärt meid heldesti sa teinud,
et kasulikku õpetust,
mis meie kuulnud oleme,
ka võinud panna tähele.

5. Õhtupalve.

Viisil: Tõest' Kristus.

Sel vaiksel õhtul tule
mind, Issand, varjama,
kuis täna päeval olid
sa ühes armuga.

6. Palve kaitsjale inglile.

Oh, Jumala ingel, mu püha kaitsja, keda Jumal
taevast mulle hoidjaks andnud, ma palun sind süda-
mest: valgusta mind selsinasel päeval ning hoiu kõige
kurja eest, õpeta mind head tegema ja juhata lunas-
tuse teele. Aamen.

7. Lastelaul.

Viisil: Võtke Lunastaja ihu.

1. Issand Jeesus, kes sa lapsi
enda juurde kutsusid,
neile taeva rahuriiki
osaks saada lubasid.

2. Võta ise õnnistada
meid, su lapsukesti, ka,
eluteedel õpetada,
hea poole juhata.

3. Aita elust läbi viia
lapselikku lihtsat meelt,
puhtast südamest sull' tuua
au ja kiitust eluteel.

8.

Omal viisil.

Õpeta mind palvetama,
armas Jeesus, õpeta!
Pehmenda mu kõva südant
sinu kalli sõnaga.

9. Jõululaul.

Viisil: Siion magab.

1. Miks nii hilja õhtukellad
meie tornist kõlavad?

Kirikutes miks nii hulgas
küünlad kaunist' säravad?

2. Täna on ju rõõmupüha,
kalleim kallimatest see.

Sest sel öösel sündis ilma
Jeesus, jõululapsuke.

3. Sellel' helistame kelli,
sellel' kõlab meie laul:

Jumalal au kõrges olgu,
rahu olgu ilma peal!

10. Laul püha ingli auks.

Viisil: Kui taeva väe.

1. Mu hoidjaks antud püha ingel,
mu eluteedel kaitseja!

Sa oled ikka, minu ingel,
siin ainus õige juhtija.

2. Sa kaitse mind, kui õnnetused
mu kohal vihas keerlevad,
kui kiusatus ja patutuuled
mu ümber kurjalt kohavad.

11. Isamaa laul.

Viisil: Issand, sa mind.

Issand, lunasta ja hoia
oma rahvast armuga!

Lase meid su teedel käia,
aita õnnistusega!

Anna võitu riigile,
anna rahu rahvale!

Sõjamehi kaitse sa,
Eluandja, ristiga!

12. Palvelaul.

Viisil: Ilm andnud.

1. Oh püha Jumal kõrges taevas,
sind südamest nüüd palun ma:
mu eluteed siin ilmavaevas
sa varja oma armuga.

2. Et kõigest hingest armastada
võiks headust, — kurjust põlata,
ja sinu armsaks lapseks saada
ma puhta, püha eluga.

3. Mind, Issand, ise armust aita
su meelepärast elada
ja kõigest südamest sind ikka,
sind ainuüksi armasta'.

13. Looja kiitus.

Omal viisil.

1. Kiitke Loojat üleval,
kes kõik teinud imeväel:
taevas ja maa ja kõik loomad
on ta kätetöö, ta omad;
inimese tema teinud,
oma näo järgi loonud.
Kiitke Loojat üleval!

2. Päike, kuu ja tähed ka,
kiitke teda lõpmata!
Kiitke teda, inimesed,
valitsejad, rikkad, vaesed!
Vanad hallid, noored mehed,
naised, neitsid ja ka lapsed —
kiitke Loojat üleval!

14. Kirikulaul.

Omal viisil.

1. Kui armsad on su hooned mull',
oh vägede Jehoova!
Hing ihaldab su õuedel',
et ära nõrke' tahab.
Mu süda ja mu liha ka,
need hüüdvad suure häälega
su poole, elav Jumal.

2. Lind aset leidnud endale,
ka pääsukesel pesa.

Kus lähen mina varjule,
kus vaikind ilma kisa?

Su altarite juurde ma
küll tahan ennast varjata,
mu kuningas, mu Jumal.

3. Kes käivad kurba eluteed,
su templi järel' nut'vad, —
neil pühib Jumal silmavee,
need õnnistust küll leidvad.

Sest troost kõik tuleb Jumalalt,
arm, heldus taeva kuningalt
sell', kes ta poole tõttab.

15. Surmalaul.

Viisil: Kus see kaunis lill.

1. Üürike on meie elu,
liha on kui lilleke:
täna alles tema õitseb,
pea närtsib surmale.

2. Mullast võetud inimene
langeb jälle mullasse.
Lõpeb siin kõik surmaga,
läheb vaevast puhkama.

3. Kui sa kuuled surmalaulu
minu üle lauldavat, —
võta kasta minu kalmu
palves pisaratega.

Palveid ja laule evang.-luteri usu lastele.

Püha Meie-Isa palve.

Meie Isa, kes sa oled taevas! Pühitsetud saagu sinu nimi; sinu riik tulgu; sinu tahtmine sündigu nagu taevas, nõnda ka maa peal. Meie igapäevane leib anna meile tänapäev, ja anna meile andeks meie võlad, kui ka meie andeks anname oma võlglastele. Ja ära saada meid kiusatusse, vaid päästa meid ära kurjast, sest sinu päralt on riik ja vägi ja au igavesti. Aamen.

Hommikupalve.

Ma tänan, armas Jumal, sind,
et öösel oled kaitsnud mind.
Nüüd päeva ajal ole ka
mu juures oma armuga.

Palved enne söömaega.

1. Kõikide silmad ootavad, Issand, sind, ja sina annad neile nende roa omal ajal; sina avad oma helde käe, ja täidad kõik, mis elab, heameelega.

2. Oh Issand Jeesus, tule,
meil ise võõraks ole!
Sa meile lauda kata,
kõik õnnistada võta!

Palve pärast söömaega.

Meie täname sind, Issand Jumal, kõigi sinu heategude eest, kes sa elad ja valitsed igavesti. Aamen.

Õhtupalve.

1. Väsind olen, puhata
tahan ma ja uinuda;
taeva Isa, hoiä sa
mind nüüd oma armuga.	3. Kõik, kes sugulased mull',
olgu sinu varju all!
Kõik, kes suur või väikene,
jäägu sinu hoolele!
2. Olen täna pattu teind,
eksimuse tee peal käind —
Jeesu nimel palun ma:
anna andeks armuga!	4. Haiget südant rõõmusta,
märgi silmi kuivata;
eksijaid oh juhata,
paganaid ka valgusta.

(L. 107.)

Laule algkooli I klassile.

1.

Omal viisil. P. 38.

1. Ma tulen taevast ülevalt,
häid sõnumeid toon teile sealt,
neid toon ma teile rõõmuga,
neid tahan mina kuuluta.
- 2 Üks laps on täna sündinud,
kui ammust ajast töötud.
See kaunis, ilus lapsuke
on teie rõõm ja kallis õnn.
3. See on see Issand Jeesus Krist,
kes tahab päästa hädalist;
see on see Önnistegija,
kes teid võib patust lunasta.

(L. 132, 1, 2, 3.)

Omal viisil. P. 12.

1. Mu süda, ärka üles
ja kiida Loojat lauldes,
kes kõike head meile annab
ja muret ikka kannab.

2. Mu Jumal, nii kui öösi
mind hoidis sinu käsi,
nii päeval ka mind kannab,
mul ingel kaitsjaks anna.

3. Su heldus jäägu mulle,
mu süda templiks sulle.
Su sõna mind siin toitku,
teed taeva poole näitku.

(L. 65, 1, 8, 10.)

Omal viisil. P. 141.

1. Oh anna tuhat keelt sa mulle
ja tuhatkordseks tee mu suu!
Siis tuhat laulu laulan sulle,
mu Issand, ja ei teegi muud,
kui et ma kiites kuulutan,
mis kallist armu sinult saan.

2. Miks oled vait, mu vaimu vägi?
Oh laula sa nüüd elavalt.
Ja mäleta, mis tema tegi,
mis head sa saanud Jumalalt!
Et ärka, ärka, vaim ja meel,
ja kiida teda, suu ja keel.

(L. 41, 1, 3.)

4.

Omal viisil. P. 371.

1. Õnnista ja hoia,
vaimuga meid võia,
oma pale tõsta sa,
Issand, ja meid valgusta!

2. Igal ajal jäägu
meile sinu rahu,
oma Vaimu anna sa,
Jeesuga meid ühenda!

3. Aamen, aamen, aamen!
Jeesu nime kiitkem!
Meie Issand oled sa,
esimene, viimne ka!

(L. 10, 1—3.)

5.

Omal viisil. P. 117.

1. Nüüd hing'vad inimesed
mets, loomad, linnukesed,
kõik ilm on magamas.
Oh tõuse, meel ja mõte,
nüüd üles, võta ette,
mis Looja meelepärast on.

2. Nüüd kuhu päike jäänud?
Ta on ju looja läinud,
öö teda asendab.
Et mingi! Taevaselgus,
mu kallid päike Jeesus
ka ööl mu hinge valgustab.

(V. L. 36, 1, 2.)

6.

Omal viisil. P. 8.

1. Oh meile, Issand Jeesus,
jää oma armuga,
et pahareti kurjus
meid kiusata ei saa.

2. Oh meile, Issand Jeesus,
jää ja meid valgusta,
sa, Jumala aupaistus,
meid tões juhata.

(V. L. 19, 1, 3.)

7

Omal viisil. P. 1. 85.

1. Oh võta mind, mu Jumal,
käe kõrvale,
et tee mul jõuetumal
viiks taevasse.
Ei suuda üksi astu
ma sammugi,
sest siruta mul vastu
käed alati.

2. Su armusülle ase
mull' juhata,
seal rõõmus, vaevas lase
mind puhata.
End sinna ära peita
las' oma last,
kõik mured su peal' heita
nii ustavast.

3. Kui mina ei saa aru
su armust veel,
sa viid mind läbi maru
ka surmaööl.
Sest võta mind, oh Jumal,
käe kõrvale,
siis tee mul jõuetumal
lä'eb taevasse.

(L. lisa 11, 1, 2, 3.)

8.

Omal viisil.

1. Et tulge, oh lapsed, ja rutake nüüd
Petlemma ja vaatke, mis kallimat hüüd
nüüd Isa sealt taevast sel õndsamal ööl
meil' patustel' rõõmuks on kinkinud veel.
2. Oh vaatke, mis sõimes sel pimedal ööl
meil paistab, oh vaatke, mis valgus on seal:
üks taevalik lapsuke mähkmete sees,
kes ilusam inglist, on sõimes seal maas.
3. Seal hingab ta heinte ja õlgede peal,
Maria ja Joosep ta juures on seal;
ka karjased kummardes au andvad tall'
ja inglid kõik laulavad: „Au Jumalal!”

(V. L. 45, 1, 2, 3.)

9.

Omal viisil. P. 387-a.

1. Olen Jeesu talleke,
rõõmus sest mu hingeke:
Jeesus karjaseks mull' saanud,
heldest' hinge kosutanud,
mind ta tunneb, armastab,
nimepidi nimetab.
2. Tema helde hoiu all
olen kaunil karjamaal;
karjane mind õlal kannab,
mulle maitsvat toitu annab;
ja kui tunnen janu ma,
joodab ta mind armuga.

(L. 547, 1, 2.)

9*

Laule algkooli II klassile.

1.

Omal viisil P. 229.

1. Oh võtkem Jumalat
suust, südamest nüüd kiita,
kes suuri asju teeb,
ja temale au näita,
kes lapsepõlvest ju
meil' teinud palju head,
ja praegu hoidvad veel
meid tema armukäed.

2. See armas Jumal nüüd
ka võtku muret kanda,
meil' rõõmsaid südameid
ja kallist rahu anda.
Ta pidagu meid ka
siin ülal armsasti
ja võtku hädadest
meid päästa heldesti.

(V. L. 21, 1, 2.)

2.

Omal viisil. P. 96.

1. Võta nüüd Issandat, vägevat kuningat, kiita,
oh minu hingeke, ära sa aega nüüd viida!
Rõõmusta, meel,
hõisates laula, mu keel!
Kandle ja pasunad hüüdku!

2. Kiida nüüd Issandat, kes on kõik targasti seadnud,
kes kotkatiibadel vägevast' ikka sind kannud,
hoiab sind ka,
nõnda kui ihaldad sa.
Eks ole seda sa tunnud?

(L. 48, 1, 2.)

3.

Viisil: Hinge Peiuke. P. 157.

1. Jeesus, meie eel
käi sa eluteel,
siis su järel viibimata
käime ilma kõikumata,
kuni sa meid siit
kodumaale viid.

2. Tuleb kannata,
siis meid kinnita.
Meie kaevata ei taha,
olgu põli kuigi paha.
Viimaks ristitee
viib ju sinule.

3. Ikka meiega
ole, Issand, sa!
Ja kui kõrvest läbi käime,
aita, et kõik kanda võime.
Oma koju vii
sa meid viimati.

(L. 442, 1, 2, 4.)

4.

Omal viisil P. 57.

1. Tänu olgu Jumalal'
kõigis paigus taeva all,
et ta täitnud töotuse,
saatnud meile õndsuse.

2. Tule, au Issand, sa
minu sisse elama:
minu südant pühitse,
kõigest patust puhtaks tee.

(V. L. 44, 1, 5.)

5.

Omal viisil. P. 169.

1. Armas Jeesus, avita
sinu sõna hästi kuulda,
meelt ja mõtteid valmista,
palved armust vastu võta!
Sinu Vaim meid valgustagu,
maa pealt taeva juhatagu.

2. Oh sa valgus valgusest,
kes meil' Isast taevast antud,
palume sind südamest,
ava süda, suu ja kõrvad!
Palved, laulud, Jeesus, sina
lase hästi korda minna.

(L. 2, 1, 3.)

6.

Omal viisil. P. 31.

1. Oh Jeesus Kristus, tule sa
ja Vaimu meile läkita,
kes armuga meid avitab
ja tõetele juhatab.

2. Tee lahti suud sind tänama,
sind kiitma südant valmista;
meil' õiget usku anna ka,
su nime tundma õpeta.

(L. 9, 1, 2.)

7.

Viisil: Nüüd, ristirahvas, laulage. P. 202.

1. Su sõime juures seisan ma,
oh Jeesus, minu elu!
Mis enne mulle andsid sa,
nüüd tahan anda sulle:
ma annan ihu, hinge, meelt
ja südant, palvet, lauluhäält,
oh võta seda vastu!

2. Sa oled oma armuga
mu meelt ja vaimu täitnud
ja armastuse jõuga
mu vastupanu võitnud.
Kuis võin sind, oma Jeesukest,
nüüd kaotada südamest
ja unustada ära!

(L. 148, 1, 2.)

8.

Omal viisil. P. 366.

1. Oh sa rõõmustav,
oh sa õnnistav
jõulupüha su armuga!
Ilm hädas oli,
Krist appi tuli.
Ristirahvas, ristirahvas, rõõmusta!

2. Oh sa rõõmustav,
oh sa õnnistav
jõuluaeg oma armuga!
Päästma meid vaevast
Krist tuli taevast:
ristirahvas, ristirahvas, rõõmusta!

3. Oh sa rõõmustav,
oh sa õnnistav
jõuluaeg oma armuga!
Inglid su aule
hõiskavad laule:
ristirahvas, ristirahvas, rõõmusta!

Omal viisil. P. lisa 118.

1. Jumal, sull' ligemal' ihkab mu vaim,
üles siit vaevaööst kannab mind aim.
Kasvab mu ahastus,
ainult üks laul mu suus:
Jumal, sull' ligemal' ihkab mu vaim!
2. Kui tee ka vaevane, mis käia mul,
viib ta mind ometi ligemal' sull'.
Inglid mind armsasti
kutsuvad taevasse.
Jumal, sull' ligemal' ihkab mu vaim!
3. Ja kui siit muremaalt kutsud sa mind
koju, kus igavest' leian ma sind,
taevasse elama
lauluga tulen ma:
Jumal, sull' ligemal' ihkab mu hing!

(L. lisa 3, 1, 2, 3.)

Usuisa Martin Lutheri

Väikese

katekismuse

esimene peatükk.

Jumala kümme käsku.

Esimene käsk.

Mina olen Issand, sinu Jumal. Ärgu olgu sul teisi jumalaid minu kõrval.

Mis see on?

Meie peame Jumalat üle kõige kartma, armastama ja tema peale lootma.

Teine käsk.

Ära võta Issanda, oma Jumala nime ilma asjata suhu, sest Issand ei jäta seda nuhtlemata, kes tema nime kurjasti pruugib.

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie tema nime juures ei nea, ei vannu, ei lausu, ei valeta ega peta; vaid et meie seda kõiges hädas appi hüüame, palume, kiidame ja täname.

Kolmas käsk.

Pühitse pühapäeva!

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie jutlust ja jumalasõna ei põlga; vaid et meie seda pühaks peame, healmeelil kuuleme ja õpime.

Neljas käsk.

Austa oma isa ja ema, et sinu käsi hästi käiks ja sina kaua elaksid maa peal.

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie oma vanemaid ja isandaid ei põlga ega vihasta; vaid et meie neid austame, teenime, nende sõna kuuleme, neid armsaks ja kalliks peame.

Viies käsk.

Ära tapa!

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie oma ligimese ihule ühtki kahju ega kurja ei tee; vaid et meie teda aitame ja temale head teeme kõiges ihuhädas.

Kuues käsk.

Ära riku abielu!

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie kasi-nasti ja puhtasti elame kõnedes ja tegudes; ja et igaüks armastagu ja austagu oma abikaasat!

Seitsmes käsk.

Ära varasta!

Mis see on!

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie oma ligimese raha ja vara ei võta, ei kavala kauba ega petise

tööga enese poole ei kisu; vaid et meie tema vara ja peatoidust aitame kasvatada ja hoida.

Kaheksas käsk.

Ära tunnista ülekohut oma ligimese vastu!

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie oma ligimese peale kavalasti ei valeta, teda ära ei anna, keelt ei peksa ega kurje kõnesid tema peale ei tõsta; vaid et meie tema eest kostame, kõike head temast kõneleme ja kõik asjad heaks kääname.

Üheksas käsk.

Ära himusta oma ligimese koda!

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie oma ligimese pärandust või koda kavalusega ei püüa ega õiguse nimel enese poole ei kisu; vaid et meie teda aitame, et tema seda enesel võiks pidada.

Kümnes käsk.

Ära himusta oma ligimese naist, sulast, ümmardajat, veiseid ega muud, mis tema päralt on!

Mis see on?

Meie peame Jumalat kartma ja armastama, et meie oma ligimese naist, peret ega veiseid ei ahvatle ega vägisi ei võta; vaid et meie neid manitseme, et nemad paigale jäävad ja teevad, mis nende kohus.

Mis ütleb nüüd Jumal kõigist neist käskudest?

Tema ütleb nõnda: *Mina, Issand, sinu Jumal, olen püha vihaga Jumal, kes vanemate patud nuhtleb laste kätte kolmandast ja neljandast põlvest saadik, nende kätte, kes mind vihkavad; aga neile, kes mind armastavad ja minu käsud peavad, teen mina head tuhandest põlvest saadik.*

Mis see on?

Jumal ähvardab nuhelda kõiki, kes neist käskudest üle astuvad; seepärast peame meie tema viha kartma ja mitte nende käskude vastu tegema; aga tema töötab armu ja kõike head kõigile, kes need käsud peavad; seepärast peame meie teda ka armastama, tema peale lootma ja heameelega tema käsku mööda tegema.

Sisukord.

1. Vana Testamendi lood.

	Lk.
1. Aabram	5
2. Iisaku sünd	8
3. Jaakob ja Eesav	9
4. Jaakob ja tema pere	11
5. Vennad müüvad Joosepi	12
6. Joosep ja Potivar	15
7. Joosepi elu vanglas	17
8. Joosepi ülendamine	18
9. Viljarikkad ja -vaesed aastad	22
10. Joosepi vennad Egiptuses vilja ostmas	25
11. Vendade teine teekond Egiptusemaale	27
12. Joosep annab end vendadele tunda	30
13. Jaakob asub elama Egiptusse	34

II. Jeesuse lood.

1. Jõululapse Jeesuse sünd	37
2. Karjased otsivad Jeesust	40
3. Targad hommikumaalt	41
4. Põgenemine Egiptusemaale	44
5. Kaheteistkümne-aastane Jeesus templis	48
6. Jeesus õpetab rahvast ja teeb imetegusid	51
7. Jeesus teeb kurttumma terveks	53

	Lk.
8. Jeesus teeb pimedada nägijaks	54
9. Kapernauma pealik	56
10. Jeesus ja halvatud noormees	58
11. Haige Petesda tiigi ääres	61
12. Jeesus teeb kümme pidalitõhist terveks	63
13. Peetruse kalasaak	66
14. Jeesus vaigistab tormi	69
15. Jeesus sööda imelisel kombel viis tuhat meest	71
16. Jeesus äratab surnuist Jairuse tütrekese	73
17. Jeesus äratab surnuist Naini noormehe	76
18. Jeesus õnnistab lapsi	79
19. Hea karjane	83
20. Kadunud raha	85
21. Kadunud poeg	87
22. Rikas mees ja vaene Laatsarus	91
23. Palmipuudepüha	94
24. Jeesuse vastased ja äraandja	97
25. Jeesuse viimne õhtu	98
26. Jeesuse kinnivõtmine	101
27. Jeesus kohtus	104
28. Jeesuse ristilöömine ja surm	107
29. Jeesuse ülestõusmine	111
30. Ülestõusnud Jeesus ilmub jüngleile Kaalileas	114
31. Jeesuse taevaminek	116

III. Palveid ja laule.

1. Palveid ja laule ap.-õigeusu lastele	119
2. Palveid ja laule evang.-luteri usu lastele	126
3. Jumala kümme käsku	137

1

2